

Locale Belangen

Orgaan van de Vereeniging voor Locale Belangen.

Verschiјnt den 1sten en 16den van elke maand.

De Vereeniging is opgericht in 1912 en als rechtspersoon erkend bij Gouvernements Besluit d. d. 31 Juli 1922 No. 75. Zij stelt zich ten doel, de ontwikkeling van het gewestelijk en plaatselijk zelfbestuur en de algemeene belangen van locale ressorten te bevorderen.

Commissie van Redactie:

F. W. M. KERCHMAN, G. de RAAD, R. SLAMET.

Redactie-Secretaris: H. OBBINK.

Redacteur voor locaal-technische aangelegenheden: J. J. G. E. RÜCKERT.

Vaste medewerkers: Mr. C. J. van HASSELT, Gerard JANSEN, Mr. M. D. de JONG,
Th. van KEMPEN, en Dr. H. J. LEVELT.

Opneming van een stuk beteekent niet, dat de Redactie zich met den inhoud vereenigt.

Stukken den Secretaris betreffende te zenden aan den heer G. de Raad, Karrenweg 204, Semarang, die betreffende den Penningmeester aan den Heer F. W. M. Kerchman, Pendrian 23, Semarang. Alle voor de Redactie bestemde stukken te zenden aan den Redactie-Secretaris, den heer H. Obbink, Palmenlaan Zuid 41, Semarang.

Herziening van de financieele verhouding tusschen het Rijk en de gemeenten in Nederland.

In eene vorige beschouwing over dit onderwerp heb ik uiteengezet waarop deze nieuwe wet, die bij vele gemeenten een gevoel van verademing bracht, in de practijk zou neerkomen en wat door deze nieuwe regeling van het oude stelsel werd opgeruimd. Thans zal ik iets zeggen over de M. v. T. — in de Tweede Kamer geprezen als een belangrijk stuk werk — en over de behandeling van het wetsontwerp in de afdeelingen der Kamer. Het spreekt van zelf, dat ik uit de omvangrijke bescheiden slechts hier en daar een greep kan doen en zal volstaan met alleen die punten aan te stippen, die terugslaan op hetgeen in de vorige beschouwing is medegedeeld.

Vooraf moge echter worden medegedeeld, dat in 1921 werd ingesteld een Staatscommissie, die zou hebben te adviseeren over een herziening van de verhouding tusschen het Rijk en de gemeenten. Hoewel deze commissie belangrijk werk heeft verricht en waardevolle gegevens heeft verzameld, hebben de ontwerpers van de nieuwe wet (de ministers de Geer en Kan) zich met de conclusies dezer commissie niet kunnen vereenigen en werd een wetsontwerp ingediend, dat op cardinale punten afweek van de schema van de Staatscommissie. Het groote bezwaar tegen het ontwerp der Staats-

commissie was hierin gelegen, dat het geen rekening hield met het verschil in draagkracht, diensgevolge met het buitengewoon groot verschil in belastingdruk, dat thans in de verschillende gemeenten bestaat, ook al was in het ontwerp der Staatscommissie opgenomen een uitkeering aan de gemeenten, die op billijker grondslagen berustte dan die van de wet van 1897. Ik zei: geen rekening hield; maar deze uitdrukking is misschien iets te sterk, daar de Staatscommissie deze gevolgen van de verschillen in belastingdruk wilde nivelleeren door naast het stelsel van Rijksuitkeeringen voor de noodzakelijke gevallen in het leven te roepen een systeem van Rijksbijdragen. Wie dit laatste systeem legt naast het ontwerp de Geer en Kan, zal aanstonds aan dit laatste de voorkeur geven. Het vraagstuk van de financieele verhouding is er in hoofdzaak een van een meer gelijkmatige behandeling van 's Rijks ingezetenen. Met de aanvaarding van de nieuwe wet zal op dit punt billijkheid en rechtvaardigheid worden geschapen. Het is een grief, die feitelijk al sedert 1897 bestaat, dat de keuze van een woonplaats zulke belangrijke gevolgen kan hebben voor de hoegroothed van het offer, dat de schatkist vordert, waarmede dan tevens is veroordeeld het systeem van de wet van laatstgenoemd jaar.

Hoe dit evenwel zijn moge, de nieuwe wet stuurt met vaster hand dan het ontwerp der Staatscommissie dat deed, aan op het doel der gelijkstelling in dit opzicht van alle ingezetenen van het Rijk en tast het dus de gebreken en de onvolkomenheden van de wet 1897 meer in het hart aan door het geven van een stelsel, dat de zoo algemeen gelaakte ongelijkheid rechtstreeks opheft. Daartoe was het noodig, dat de ontwerpers van de nieuwe wet in de eerste plaats het gemeentelijke belastingwezen in beschouwing namen. Welke ingrijpende veranderingen daarin tot stand zijn gebracht weet men uit mijn vorig opstel over dit onderwerp. Ook de voormelde Staatscommissie heeft een oogenblik hare gedachte in de richting van herziening van het belastingstelsel laten gaan. Op blz. 88 van haar verslag schrijft zij verworpen te hebben, dat „het belastingstelsel van het Rijk en dat der gemeente economisch één geheel vormen en dat in het bijzonder het bestaan van de gemeentelijke inkomstenbelasting naast de Rijksbelasting een bezwaar vormt om tot een goede definitieve regeling te komen”. Dan vervolgt het rapport met de mededeeling, dat de Staatscommissie „het niet op haar weg achtte te liggen een zoover reikend voorstel te doen”. Zooals men weet heeft de nieuwe wet het mes heel wat dieper in de materie gezet en zal o.a. de gemeentelijke inkomstenbelasting verdwijnen.

In het V. V. vind ik aangeteekend, dat een der grondfouten van de wet van 1897 is het bestaan van een gemeentelijke inkomstenbelasting naast de Rijks inkomstenbelasting. Eigenaardig, dat men in Indie zooveel jaren later, in deze zelfde fout verviel en de Regeering goedkeurde, dat sommige gemeenten eigen inkomstenbelasting konden heffen. Het spook van de

ongelijk-
gestreder
onrechtva
de Indis
cieele ve
tot een
de juist
meer we
meentelij

De eig
bedenkeli
ledige au
autonoom
beginsele
afbakenin
deelen, v
van het
goed uit
op de g
van advi
over te
en zal op
bestuurd

De eig
worden i
vervallen,
gezien, n
conditio
van de a
Van de g
beschouw
nog aan,
is dan de
blikrech
werd ger
Zooals b
welke in
is—aldus
belasting
heeft geg
blikrech

ongelijkmatige heffingen, waartegen men in Nederland zooveel jaren heeft gestreden, dat oorzaak is geweest van zooveel inconsequenties en zooveel onrechtvaardigheid en dat nu eindelijk is uitgebannen, waart nog rond in de Indische administratie. Moge het de Indische commissie van de Financien de verhouding gegeven zijn deze misvatting te herstellen en te komen tot een zoodanige regeling dezer aangelegenheid, dat aan de geldende en de juist erkende beginselen van een goede belastingwetgeving geen geweld meer wordt aangedaan. En een dier eerste beginselen is: geen eigen gemeentelijke inkomstenbelasting.

De eigen gemeentelijke inkomstenbelasting in Indie is m. i. een principieel bedenkelijke uiting van het streven naar wat men pleegt te noemen „volledige autonomie”. De gemeente, ook in Indie, heeft ruimte genoeg zich autonoom te ontplooiën en te ontwikkelen, zonder dat aan de leidende beginselen van een goede staatsinrichting, dus van een juiste verdeling en afbakening van bevoegdheden en rechten tusschen een staat en zijn onderdeelen, wordt afbreuk gedaan. Hoofdvoorwaarde voor de rustige ontwikkeling van het gemeentewezen in Indie is het bestaan van een centraal, deskundig goed uitgerust orgaan, dat belast is met het toezicht in zijn vollen omvang op de gedecentraliseerde onderdeelen van den Staat en die onderdeelen van advies en raad dient. Die taak nu, naar het streven schijnt te zijn, over te dragen op het college van gedeputeerden, lijkt mij niet juist gezien en zal op den duur op de eenvormigheid van de beginselen, waarnaar bestuurd wordt niet ten goede komen.

De eigen gemeentelijke inkomstenbelasting is oorzaak geweest, dat moest worden ingegrepen. Dat in de eerste plaats dus die belasting diende te vervallen, werd weliswaar door de Staatscommissie van 1921 nog niet ingezien, maar werd door de nieuwe wet vooropgesteld en beschouwd als *conditio sine qua non*. Daarnaast achtte men noodzakelijk de afschaffing van de andere zuivere gemeenschappelijke heffingen: de forensenbelasting. Van de geschiedenis van deze beide belastingen heb ik in mijn vorige beschouwingen het een en ander medegedeeld. Alleen stip ik uit het V. V. nog aan, dat de gemeentelijke inkomstenbelasting — die van veel ouder datum is dan de Rijksinkomstenbelasting — tot 1893 in Nederland de eenige publiekrechtelijke heffing was, welke naar of in verband met het inkomen werd geregeld; de Staat kende tot dat jaar een dergelijke belasting niet. Zooals bekend is in 1893 de z. g. gesplitste inkomstenbelasting ingevoerd, welke in 1914 is omgezet in een algemeene inkomstenbelasting. De vraag is—aldus de M. v. T.—of men destijds zich van de verhouding van deze nieuwe belasting tot de gemeentelijke inkomstenbelasting voldoende rekenschap heeft gegeven. „Vaststaat, dat dit het eenige geval werd waarin door publiekrechtelijke lichamen anders dan door opcentenheffing, naar denzelfden

grondslag belasting werd geheven". Men kreeg dus twee administraties naast elkander, die geheel denzelfden arbeid verrichtten en aan de belastingsschuldigen veel overbodig werk hebben bezorgd. Aan deze laatste bezwaren werd in 1920 tegemoetgekomen door de regeling en invordering der gemeentelijke inkomstenbelasting op te dragen aan de Rijks administratie. Ook deze regeling voldeed echter niet. Er kwamen klachten van de gemeenten, over onvoldoende opsporing, over de kosten van invordering enz.

De gemeentelijke inkomstenbelasting — inbegrepen haar pendant: de gemeentelijke opcenten op de Rijksbelasting — gaat dus verdwijnen. Zooals in mijn vorige beschouwing uiteengezet, zal zij in gematigden vorm geunificeerd, onder den naam van „gemeente fondsbelasting" door het Rijk worden overgenomen, teneinde uit de opbrengst daarvan de gemeente o.a. voor het verlies van deze heffing schadeloos te stellen. Ten deele schadeloos te stellen, want het ontbrekende zal dienen te worden gevonden in de heffing van een gemeentelijke verteringsbelasting, een aandeel in de grondbelasting, en voorzoover noodig, opcenten op de „gemeentefondsbelasting".

De opbrengst van de geunificeerde belasting zal gestort worden in een in te stellen „gemeentefonds". De uitkeering, welke uit dit fonds aan de gemeenten zal worden gedaan — ik citeer de M. v. T. — zal berusten op de navolgende berekening. In aanmerking worden genomen eenerzijds de draagkracht, anderzijds de uitgaven in het algemeen Landsbelang gedaan (uitvoering van wetten enz.) Daartoe worden twee breuken opgesteld. De eerste, waarin de draagkracht tot uiting komt is de volgende:

Het gemiddelde inkomen per Rijksaanslagene in de Rijks inkomstenbelasting wordt gedeeld door het gemiddeld inkomen per gemeentelijken aangeslagene in diezelfde belasting. De teller in deze breuk is dus voor alle gemeenten dezelfde. Hoe hooger nu het quotient is, des te lager is de draagkracht. Het gemiddeld inkomen wordt berekend niet per inwoner, maar per aangeslagene, omdat anders voor gemeenten met lagen levensstandaard, vaak een hooger quotient zou worden verkregen, dan met den werkelijken toestand in die gemeente overeenkomt.

De tweede breuk betreft de uitgaven in het algemeen Landsbelang gedaan.

De eerste en de tweede breuk worden vervolgens met elkaar vermenigvuldigd en dit product aan het verhoudingscijfer, waarnaar de gemeenten per inwoner deel zullen hebben in de opbrengst der fondsbelasting (in de artikelen 4 en 5 van de wet is een en ander uitgewerkt). De opbrengst van de gemeentefondsbelasting wordt geschat op ruim 80.000 per jaar, welk bedrag aan de gemeenten ten goede zal komen. Mocht het fonds in de toekomst een overschot opleveren, dan zal dit ten gunste van het fonds geboekt blijven en op den duur een bestemming kunnen vinden, hetzij tot buitengewonen steun van enkele noodlijdende gemeenten, hetzij tot herziening der uitkeeringen.

Moch
de gew
5 jaar

Opge
geheven
belasting

De fi
vloeiend
grondbe
te samen

Hierte
zoodat

De co
samenst
zal bear
mijding
zullen z
belen b
lijke ver
de huid

Tot h
Blijke
daarvan
kingen

Vele l
naar te
dene ge
degedee
in nege
dat gen
Het vers
rijke ma
de versc
gemeent
zal doen
een zelf
ruimte
van ver
wetsontv
die een
van een
zijn ged

Mocht daarentegen het fonds een tekort gaan opleveren, dan zal dit uit de gewone Staatsuitgaven moeten worden bijgepast (althans voor de eerste 5 jaar want na verloop van dien termijn kan de wet worden herzien).

Opgemerkt wordt dan nog, dat de gemeentefondsbelasting zal worden geheven en ingevorderd geheel op denzelfden voet als de Rijks inkomstenbelasting.

De financieele consequenties voor het Rijk uit de nieuwe wet voortvloeiende zijn als volgt te becyferen. Afstand aan de gemeenten van de grondbelasting is 15 á 16 millioen; intrekking der personeele belasting, tezamen 38 millioen.

Hiertegenover zal staan de intrekking der wet 1897 is 20 millioen zoodat voor het Rijk een hoogen last zal blijven van rond 18 millioen.

De conclusie, waartoe in de M. v. T. wordt gekomen is deze, dat het samenstel der nieuwe bepalingen over het algemeen aan het gestelde doel zal beantwoorden en een zoodanige werking zal hebben, dat met vermijding van overbelasting van de contribuabelen, de gemeenten in staat zullen zijn hun taak te vervullen. Wat deze overbelasting der contribuabelen betreft, stipt de momorie nog aan, dat de opbrengst der gemeentelijke verteringsbelasting niet steeds zal behoeven te bedragen de som van de huidige hoofdsom der personeele belasting en de gemeentelijke opcenten.

Tot hiertoe deze paar grepen uit de M. v. T.

Blijkens het V. V. over dit wetsontwerp verschenen, werd aan den inhoud daarvan van verschillende kanten hulde gebracht. Slechts enkele opmerkingen uit het 60 pagina's lange verslag zal ik hier weergeven.

Vele leden was het sympathiek, dat in het wetsontwerp wordt gestreefd naar tempering van de belastingverschillen tusschen de onderscheidene gemeenten. Thans zijn die verschillen na herhaaldelijk werd medegedeeld, zeer groot. Zoo moet men bij een inkomen van f 5.000,— in negen Drentsche gemeenten aan belasting betalen f 545,—, terwijl dat gemiddelde in Zeeland in 42 gemeenten niet meer dan f 220,— is. Het verslag geeft nog tal van voorbeelden, waaruit blijkt, in welke belangrijke mate, de keuze van de woonplaats door de belastingregeling in de verschillende gemeenten wordt bepaald. Intusschen zijn verschillende gemeenten tegen een te ver doorgevoerde nivelleering, aangezien die afbreuk zal doen aan de eigen verantwoordelijkheid van de gemeentebesturen. Van een zelfstandig optreden door gemeenten binnen bepaalde grenzen moet ruimte worden gelaten. Het verschil in belastingdruk kan een gevolg zijn van verschil in draagkracht,—aldus deze leden. In het systeem van het wetsontwerp, aldus werd van deze zijde verklaard, zullen de gemeenten, die een zuinig beleid hebben gevoerd moeten opkomen voor de gevolgen van een minder sober beleid in andere gemeenten. Immers de uitgaven, die zijn gedaan, worden als basis aangenomen, zonder dat wordt nagegaan,

of zij noodig waren of niet. Gemeenten, die royaal hebben geleefd en die, welke gemakkelijk uitgaven konden betalen, die voor anderen onbereikbare weelde waren, zullen naar verhouding meer ontvangen. Nivelleering zou volgens deze leden slechts gerechtvaardigd zijn, voor zoover de geschillen worden weggenomen, die onafhankelijk van het bestuur der gemeente bestaan, met name door de ongelijke verdeeling van gegoeden en niet gegoeden over de verschillende gemeenten.

Uit de argumentatie van deze leden heb ik slechts enkele zinnen overgenomen.

In het kort komen hunne bezwaren dus hierop neer, dat de nivelleering, die de gemeenten, waar de belasting laag zijn gehouden door een zuinig beheer, zou dwingen de kosten mee te dragen van gemeenten, waar men op hoogen voet heeft geleefd.

Van andere zijde werd opgemerkt, dat deze grieven het wetsontwerp niet kunnen aantasten, daar het onmogelijk is ten aanzien van alle gemeenten te onderzoeken, waaraan voor ieder hunner de financieele nood is te wijten en welk aandeel het beleid van het gemeentebestuur daarin heeft. Er kan slechts tegen worden gewaakt, dat het gekomen stelsel niet leidt tot het opdrijven van de uitgaven, om daarmede een hoogere uitkeering te krijgen.

In hare uitvoerige beantwoording van de aangehaalde bezwaren, erkent de Regeering, dat aan het stelsel van „nivelleering” inderdaad bezwaren verbonden zijn, maar aan welk stelsel kleven die niet? De Regeering acht dit stelsel van nivelleering te verkiezen verre boven alle andere oplossingen, die aan de hand zijn gedaan.

Blijkens het V. V. hadden vele leden ernstig bezwaar tegen de afschaffing van de gemeentelijke inkomstenbelasting en de vervanging daarvan door de gemeentefondsbelasting. De leden gaven in overweging, naast de gemeentefondsbelasting een eigen gemeentelijke inkomstenbelasting toe te staan, welke beide heffingen volgens deze leden principieel niet met elkander in strijd zouden zijn, als zou natuurlijk bij de invoering van een gemeentefondsbelasting rekening moeten worden gehouden met het tarief van de gemeentelijke inkomstenbelasting. Terecht wezen deze leden er overigens op, dat de mogelijkheid van heffing van opcenten op de gemeentefondsbelasting de gemeentelijke inkomstenbelasting in anderen vorm doet herleven. Opheffing van laatstgenoemden belasting beschouwden zij als een ernstigen aanslag op de autonomie der gemeenten, die totdusverre zelf de progressie dezer belasting bepaalden en deze in overeenstemming konden brengen met de economische structuur der gemeenten en met de behoeften, die naar het oordeel van het gemeentebestuur vervulling eischten.

De Regeering merkt in haar antwoord op, dat het naast elkaar bestaan van twee gelijksoortige belastingen, onderscheidenlijk door het Rijk en de

gemeente
der gem
de Rege
zijn aan
Autonom
is afgele
de grenz

Wor
aldus o
Hiern
stukken

Den H

De

In de
1sten I
behande
gemeest
den wa
de inni
Raad w
om den
noodzak
re tot
dit voor

1e. c
prijs zi
hygiënis

2e. d
grooter

3e. c
worden

Op p
der adr

van Bu
Gennep

baar wa
deze re

gemeenten geheven, in beginsel niet juist kan zijn. Dat de autonomie der gemeenten door dit wetsontwerp eenigszins werd ingeperkt, word door de Regeering toegegeven, maar met deze autonomie kan toch nooit bedoeld zijn aan de gemeenten volledige vrijheid tot belastingheffing te geven. Autonomie — aldus de Regeering — is een staatsrechtelijk begrip; autonomie is afgeleid van het centraal gezag en heeft alleen reden van bestaan binnen de grenzen door dat centraal gezag aangegeven.

Worden die grenzen ingekort, dan is daarmee de autonomie ingeperkt, aldus ongeveer de Regeering in de M. v. A.

Hiermede heb ik het voornaamste over dit onderwerp uit de gewisselde stukken aangestipt.

Den Haag, Januari 1931.

VERMAZEN.

De Incassodienst van het ontvangerskantoor der stadsgemeente Soerabaja

In de vergadering van den gemeenteraad van Soerabaja gehouden den 1sten December 1925 is door den wethouders Mr. A. van Gennep, bij de behandeling van de begrooting voor 1926, de wensch geuit, dat door Burgemeester en Wethouders zou worden getracht een indirecte verlaging van den waterprijs te bereiken door de instelling van een Incassodienst voor de inning van kwitanties voor waterverbruik en onderhoudskosten. Uit den Raad waren namelijk bij de algemeene beschouwingen stemmen opgegaan om den prijs van het water, als gedeeltelijk behorende tot de eerste noodzakelijke hygiënische behoeften van de bevolking, en voor het meerdere tot het gemak en genot ervan, progressief te tarifeeren. Het doel van dit voorstel was o. a.:

1e. dat de minvermogenden bij een normaal verbruikt tegen billijken prijs zich geen beperking zoudenⁿ behoeven op te leggen, hetgeen uit een hygiënisch standpunt zou toe te juichen zijn.

2e. dat de beter gesitueerden een hooger tarief zouden betaten voor een grooter verbruik

3e. dat de watersverspilling en het onoordeelkundig waterverbruik zouden worden tegengegaan.

Op principieele gronden en ten gevolge van de vrees van een verhooging der administratiekosten, kon dit voorstel de instemming van het college van Burgemeester en Wethouders niet verwerven. De wethouder Mr. A. van Gennep wees in dit verband op het feit, dat de waterrekeningen slechts betaalbaar waren op het gemeentehuis en op het kantoor aan het Missigitplein. Door deze regeling werden de rekeningen feitelijk verhoogd met de transportkosten,

welke verhooging uiteraard het zwaarst op de kleinste bedragen, dus op de smalle beurzen drukte. Bij een verbruik van 10 M³. komt een uitgave van f 50,— voor een dogcar, neer op een verhooging van den waterprijs van 30 op 35 cent per M³. Door van deze brengschuld een haalschuld te maken zou men alle aangeslotenen gerieven en speciaal de economisch-zwakkeren van een drukkenden last ontheffen.

Allereerst werd daarop getracht tegen vergoeding der kosten gebruik te maken van den goed functioneerenden ophaaldienst van de A. N. I. E. M. Deze meende echter dien dienst niet ter beschikking te kunnen stellen, waarop het gemeentebestuur besloot de instelling van een eigen incassodienst aan den Raad voor te stellen, hetgeen is geschied bij gemeenteblad No. 133 van 17 Juni 1926.

Geacht werd dat voor de incasseering van maandelijks ongeveer 14000 rekeningen het personeel zou moeten worden uitgebreid met een commies, salaris f 350,— tot f 650,— en met 20 rekeningloopers, terwijl de wensch werd geformuleerd, dat een ongeveer gelijk aantal Chineesche en Inlandsche loopers zouden worden in dienst genomen, waarvan de Inlandsche f 1.000,— tot f 1.500,—, de Chineesche f 2.000,— tot f 3.000,— borg zouden moeten stellen. Onder het motto: „gelijke monniken, gelijke kappen” is bij de debatten gedurende de behandeling in den Raad besloten de te storten waarborgsommen en de salarissen der bevolkingsgroepen onderling niet te doen verschillen.

Voor elke geinde kwitantie werd een premie van 2½ cent voorzien, terwijl de premie van 1 cent voor het rondbrengen der rekeningen zou vervallen.

De begrooting van onkosten zag er aldus uit.

1 commies f 350,— f 650,— of gemiddeld	
berekend over 20 jaar	f 560,— p.m.
20 rekeningloopers	„ 1600,— „
premies voor 14000 kwitanties à f 0,025	„ 350,— „
transportkosten.	„ 30,— „
	f 2540,— „
te verminderen met 13500 premies van f 0,01	„ 135,— „
	f 2405,— „
onvoorzien	„ 95,— „
	f 2500,— „

of f 30.000 per jaar.

In deze berekening was gerekend op 13500 waterrekeningen en 500 rekeningen voor huishuur en grondhuur (uitgezonderd erfpacht).

Deze incassodienst werd ondergebracht bij het Ontvangerskantoor, een kantoor, dat los van alle diensten rechtstreeks onder den Burgemeester

functionarissen
last met

a.

b.

c.

Een t

Dienst o
openstel
ters, en
lingen v
venden

De di
loopers,
enkele v
vermeer
Volkshu

Een s
gemeent

De w
te storte
Deze ve
Daar he
onuitvoe
of zakel
gestort.

f 10,—
Ook de
rente w
bedrag
bedrage
ren tijd
van f 1

uiteraard
hun dar

Het 1
f 0,025
en f 0,0

Deze
zaakte,
te kunn

In 19
bedrag

functionneert en dat gelijktijdig werd ingesteld, terwijl het voorts werd belast met:

- a. Kas (bcheer).
- b. Kasadministratie met inbegrip der Gemeenterekening.
- c. Invordering der belastingen.

Een bijkomstig voordeel was, dat de Mandoers van den technischen Dienst der Waterleiding, die de meterstanden opnemen, voor afsluiting en openstelling zorgen, de contrôle op de straatpotten van dienstkranen, afsluiters, en brandkranen verzorgen, en in het algemeen de naleving der bepalingen van de verordening controleeren, worden ontheven van den tijdroovenden taak de rekeningen huis aan huis te bezorgen.

De dienst is in het werk gesteld op 1 September 1926 met 20 rekeningloopers, welk aantal geleidelijk teruggebracht is tot 15, tengevolge van enkele verbeteringen in de werkwijze en niettegenstaande de belangrijke vermeerdering van werkzaamheden in verband met den nieuwbouw der N. V. Volkshuisvesting en met den bevolkingsaanwas.

Een schrijver voor administratieve werkzaamheden ten kantore van den gemeenteontvanger is daarentegen aan den dienst toegevoegd.

De waarborgsom voor de loopers is vastgesteld op f 1.000,— in contanten te storten, welke voor hen worden gedeponneerd bij de Gemeentespaarbank. Deze vergoedt rente aan inleggers thans op een voet van $3\frac{1}{2}\%$ per jaar. Daar het gelijktijdig aanstellen van 20 loopers onder deze voorwaarden onuitvoerbaar bleek, is bij den aanvang genoeg genomen met persoonlijke of zakelijke zekerheid, in die gevallen waar geen waarborgsom kon worden gestort. In die gevallen is echter een maandelijksche storting van minstens f 10,— verplichtend gesteld tot een bedrag van f 1000,— zou zijn bespaard. Ook deze bedragen worden bij de gemeentespaarbank belegd. De gekweekte rente wordt op de spaarboekjes bijgeschreven. Een der loopers heeft dit bedrag van f 1000,— reeds bijeengespaard in 4 jaar tijds. Van de anderen bedragen de creditsaldi van f 500,— tot f 900,—, zoodat binnen afzienbaren tijd de toestand zal bereikt worden, dat alle loopers een waarborgsom van f 1000,— in contanten hebben gestort. Bij ontslag kunnen de loopers uiteraard wederom over dit saldo beschikken, zoodat dit gedwongen sparen hun dan ten goede komt.

Het loon der loopers, aanvankelijk bepaald op f 3,— per werkdag en f 0,025— per geinde kwitantie is later vastgesteld op f 1,25 per werkdag en f 0,075— per geinde kwitantie.

Deze wijziging, welke geen meerdere uitgaven voor de gemeente veroorzaakte, had ten doel den ijver der loopers te stimuleeren teneinde hun aantal te kunnen beperken.

In 1928 is aan salaris en premie te zamen aan de loopers betaald een bedrag van f 14081,24 per persoon per maand gemiddeld f 69,03.

In 1929 is aan salaris en premie gezamenlijk aan de loopers betaald een bedrag van *f* 14.047,21 of per persoon per maand gemiddeld *f* 72,78.

In 1930 is aan salaris en premie gezamenlijk aan de loopers betaald een bedrag van *f* 15.025,56 of per looper per maand *f* 79,50. Hieruit blijkt dat het rendement per looper en zijne inkomsten zijn gestegen, niettegenstaande de kosten per kwitantie en in percenten van den omzet een dalende lijn vertoonen, zooals hieronder zal worden aangetoond.

In geval van ziekte (geconstateerd door den gemeentegeneesheer) wordt de verzuimde dag als een werkdag beschouwd en het loon met een toeslag voor gedeerde premie uitbetaald.

Door den incassodienst worden geïnd:

- A. de kwitanties der gemeentelijke waterleiding voor waterleverantie, meterhuur, onderhoudskosten, enz.
- B. de kwitanties voor huishuur der woningen der gemeente en der N. V. Volkshuisvesting.
- C. de kwitanties voor verschuldigde bedragen voor het weghalen erfvuil.
- D. de kwitanties voor begrafeniskosten.
- E. de kwitanties voor grondhuur.
- F. de kwitanties voor cursusgelden.
- G. de kwitanties voor schoolgelden van de gemeentelijke Burgerambachts-school sedert 1 Januari 1931.

In 1928 werden ter incasseering ontvangen:
149365 rekeningen ad. *f* 1.325.320,88.

In 1929
160735 " " " 1.529.066,67.

In 1930
175942 " " " 1.644.127,99.

Zooals gezegd, heeft deze toename geen personeelsuitbreiding tengevolge gehad.

De kosten der rekeningloopers bedroegen per kwitantie

in 1928	<i>f</i>	0,094
1929	"	0,087
1930	"	0,085

of in procenten van den omzet

in 1928	1,06%
1929	0,92%
1930	0,91%

Het doel van de wijze van inrichting van het incassosysteem was om met een minimum van schrifturen en controle te bereiken dat moeilijkheden en bezwaren, welke bij een zeer groot aantal kwitanties nu eenmaal onvermijdelijk zijn, zoo veel mogelijk werden vermeden.

De in
om een

Het h
is, beha
en nooc

De o
beschrij
adoptee

De re
worden
zooals
centralis
vergeme
gemeen

Deze
dingreke
schemat

A is c

B is c

C is c

D is c

De rek

Adress

drukke

A d. i.

keninge

De a

ponsma

kasten

Een

bovenk

hetgeer

De in te stellen formulieren moesten dus aan bepaalde eischen voldoen om een maximum van arbeidsbesparing met zich mede te brengen.

Het herhaaldelijk overnemen van gegevens (nummers, bedragen, data enz.) is, behalve een groote tijdroovende arbeid, een bron van de meeste fouten en noodzaakt tot onophoudelijke contrôle.

De oplossingen aan deze vraagstukken gegeven mogen blijken uit de beschrijving van de techniek van het incasseeringssysteem, dat werd geadopteerd.

De rekeningen, welke aan den Dienst ter incasseering worden uitgereikt, worden opgemaakt door de afdeling Centrale Bedrijfsadministratie, die zooals de naam aangeeft, de administratie van alle bedrijven voert. Dit centraliseeren is een groote arbeids- en personeelsbesparing gebleken en vergemakkelijkt het administratieve contact der bedrijven met de andere gemeentediensten, zooals in casu met het Ontvangerskantoor.

Deze rekeningen (gemakshalve zal hier alleen sprake zijn van waterleidingrekeningen, aangezien de andere toch ongeveer gelijk zijn) hebben schematisch voorgesteld het volgende aanzien.

	5 c. M.	13,5 c. M.	3 c. M.	3 c. M.
16,5 c. M.	A	B	C	D

A is de boekingssouche.

B is de kwitantie.

C is de tweede waarschuwing in geval van non-betaling.

D is de eerste " " " " "

De rekeningen worden geadresseerd met behulp van een electrisch gedreven Adressograph, die met behulp van een inktlint en een rolstempel de afdrukken der plaatjes plaatst op B, d.i. de kwitantie zelf en eveneens op A d.i. de zoogenaamde boekingssouche. De overige aanwijzingen en berekeningen geschieden met de hand door schrijvers.

De adresplaatjes worden ten kantore geponst door een electrisch gedreven ponsmachine, (Graphotype) en daarna opgeborgen in laden, welke in houten kasten met speciale sluiting worden geschoven.

Een afdruk van het plaatje bevindt zich op een smal kaartje, dat in den bovenkant ervan wordt geschoven, waardoor men de letters positief ziet, hetgeen het werk ten zeerste vergemakkelijkt en bespoedigt.

Bij meermalige mutatie van de gegevens is het voldoende het eigenlijke plaatje, dus het reepje metaal, te vervangen. De kosten hiervan zijn zeer miniem, omdat de omraming in gebruik kan blijven.

Ten slotte bereikt men door het gebruik van ruiters, dat automatisch adressen al of niet worden afgedrukt, hetgeen van belang is in gevallen, dat de kwitanties elders dan aan het huisadres moeten worden aangeboden.

Als bijzonderheid zij hier het veiligheidsapparaat vermeld, waardoor het uitgesloten is dat men met de hand tusschen stempel en drukvlak bekneeld geraakt.

Het adresplaatje is vijfregelig en bevat naam en adres van den afnemer, nummer der spruitleiding en der sectie, benevens in voorkomende gevallen het kantooradres als de kwitantie daar moet worden gepresenteerd.

Nadat alle rekeningen van adressen voorzien zijn, worden nogmaals alle adresplaatjes door de adressograph verwerkt ter vervaardiging der incassolijsten.

Hiervoor worden slechts partieele afdrukken gemaakt door middel van een speciaal lijstenapparaat, dat slechts enkele gegevens doorlaat en gelijktijdig de incassolijst telkens een regel doet opschuiven, zoodat zij tenslotte een kolom te zien geeft niet anders vermeldende dan spruitleiding- en sectienummers.

De betaalbaarstelling, elders dan aan het adres, waar het water geleverd wordt, dus b. v. aan een kantooradres, bood nog een eigenaardige moeilijkheid, welke op de volgende wijze is opgelost.

Voor al zulke gevallen zijn twee gelijkluidende plaatjes in de adressograph aangemaakt. Het eene wordt geclasseerd straatsgewijs op het huisadres, het andere straatsgewijs op het kantooradres.

Voor het aanmaken der rekeningen wordt het eerste gebruikt en het tweede overgeslagen. Dit laatste verkrijgt men door het kartonnen kaartje van een andere kleur te doen vervaardigen en door het gebruik van ruitertjes.

Roode cartonnen met roode ruitertjes zijn gebruikt voor het plaatje geclasseerd op huisadres. Blauwe cartonnen voor die geclasseerd op het kantooradres.

Worden nu de rekeningen gestempeld, dan worden de blauwe eenvoudig niet gebruikt. De invulling van alle rekeningen geschiedt daarna in volgorde van de meteropnamebundels.

Bij het aanleggen der incassostaten worden door het spel der ruitertjes alle roode cartonnen automatisch overgeslagen en is het adres bij de kantooradressen opgenomen.

In de praktijk is van deze mogelijkheid een zeer ruim gebruik gemaakt door het publiek.

De looperslijsten, officieel geheeten incassostaten, worden in duplo met den adressograph opgemaakt; op elken staat komen 30 rekeningen voor

(aangedi
gevoegd

Deze

De ee

De tw

De de

De vi

aan de

Vervo

geaffecte

aanbren

De af

De af

De d

in de tv

Dit k

seeren e

de cont

machine

neele b

een afz

doorslag

is zood

zelf ont

der boe

hetwelk

boeking

geslote

biteur u

Zond

kwijting

der boe

sostaat

incasso

kwijting

Is di

staten j

In di

uitgerei

staten v

de doo

en com

(aangeduid door de nummers der spruitleiding en der sectie), welke daarbij gevoegd aan het ontvangerskantoor ter incasseering worden uitgereikt.

Deze staten bevatten 4 kolommen.

De eerste bevat den afdruk der adresplaatjes.

De tweede wordt beplakt met de strook uit het kasregister, waarover later.

De derde dient tot aantekening van den datum van betaling aan den looper.

De vierde dient tot aantekening van den datum van betaling, indien die aan de kas plaats heeft.

Vervolgens worden alle rekeningen gekwiteerd door een daartoe speciaal geaffecteerd kasregister, hetwelk gelijktijdig drie gelijkvormige afstempelingen aanbrengt.

De afstempeling op B is de kwijting voor het publiek.

De afstempeling op A is de basis der te verrichten afboekingen.

De derde afstempeling geschiedt op een strook, welke wordt opgeplakt in de tweede kolom van den incassostaat.

Dit kasregister, geeft besparing van tijd door mechanisch tellen, analyseeren en saldeeren, beschermt tegen onregelmatigheden en vereenvoudigt de contrôle. Door haar ingebouwde en onveranderbare telwerken geeft deze machine onherroepelijk boeking, vastgelegd op een papierstrook. De origineele boeking wordt mede in duplo afgedrukt op de bescheiden, hetgeen een afzonderlijke contrôle overbodig maakt. De ongelijkheid in origineel en doorslagen, hetzij dat deze met of zonder opzet veroorzaakt zou worden, is zodoende volkomen uitgeschakeld. Door deze bedrukking der rekeningen zelf ontstaat de zekerheid, dat ieder in staat is op deze stukken de juistheid der boeking te constateeren. Komt het gedrukte bedrag overeen met dat, hetwelk met de hand is opgebracht dan is de zekerheid volkomen, dat de boeking bij den Incassodienst correct is. Het vergeten te boeken is uitgesloten, daar de afdruk van het kasregister alleen kwijting voor den debiteur uitmaakt.

Zonder verdere onderlinge contrôle heeft men dus de zekerheid, dat de kwijting in handen van het publiek geheel gelijkluidend is aan de gegevens der boekhouding en eveneens aan die van den incassodienst. Elke incassostaat wordt met behulp van een telmachine getotaliseerd. Het totaal der incassostaattotalen moet dan overeenstemmen met het totaal der verleende kwijtingen, dat uit het kasregister is af te lezen.

Is dit inderdaad het geval, dan kan men aannemen, dat elk der incassostaten juist is getotaliseerd.

In dit stadium zijn de kwitanties gereed om aan de loopers te worden uitgereikt. Elk der loopers ontvangt om 7 uur 's morgens drie incassostaten van den Dienst ter incasseering. De origineele worden aangehouden; de doorslagen worden den loopers medegegeven voor hun eigen gebruik en contrôle.

In een z. g. looperboek wordt dagelijks de rekening van elken looper gedebiteerd voor het totaal der staten en het aantal kwitanties en bij de afrekening gecrediteerd voor het totaal der ingeleverde souches en der afgedragen gelden alsmede van het aantal en het bedrag der niet geinde en dus teruggegeven kwitanties. Er wordt dus dagelijks volledig met elken looper afgerekend, waarna ten teeken van accoordbevinding de looper en een met de contrôle belaste ambtenaar het looperboek voor de gemelde bedragen en aantallen afparafeeren. Elke looper heeft een eigen looperboek.

Dit looperboek heeft de volgende indeeling:

- 1e. kolom. De datum der maand. Er is op één maand per bladzijde gerekend.
- 2e. „ Het aantal door den looper in ontvangst genomen kwitanties.
- 3e. „ Het totaal bedrag der meegenomen incassostaten.
- 4e. „ Het aantal gestorte souches (formulier A), welke door de C. B. A. moeten worden verwerkt.
- 5e. „ Het bij den kassier gestorte bedrag.
- 6e. „ Het aantal als oninbaar teruggegeven kwitanties.
- 7e. „ Het bedrag dezer kwitanties getotaliseerd met een telmachine
- 8e. „ Het aantal der door den looper aangehouden kwitanties. Deze kolom dient voor de sporadisch voorkomende gevallen dat een looper om de een of andere reden niet in staat is enkele kwitanties te reproduceeren of af te rekenen.
- 9e. „ Het bedrag ervan.
- 10e. „ Het paraaf van den ambtenaar belast met de contrôle voor de accoordbevinding der dagelijksche afrekening.
- 11e. „ Het paraaf van den looper voor de accoordbevinding na afrekening.
- 12e. „ Aanteekeningen.

Het totaliseeren dezer kolommen aan het eind der maand toont aan, welke resultaten elk der loopers in de maand heeft bereikt, terwijl deze cijfers tevens als basis voor hunne beoordeeling en conduitestaten dienen.

Kolommen 1 en 2 worden dagelijks om 7 uur ingevuld.

De overige kolommen dagelijks tusschen 1 en 2 uur waarna de afrekening plaats heeft.

De onbetaalde kwitanties worden ingenomen en bij de originali der incassostaten bewaard.

Het storten der geinde gelden geschiedt vergezeld van stortingsstaten gescheurd uit geperforeerde stortingsboeken.

Elk der loopers heeft zulk een stortingsboek, waarvan om de andere bladzijde is geperforeerd. De aanteekeningen erin worden in duplo verricht door middel van carbonpapier. Een exemplaar dient zooals gezegd als stortingsstaat. Het andere blijft in het boek voor latere naspeuringen.

Deze dagelijksche stortingsstaten zijn bestemd om het detail te bevatten

van alle
uitmaken

De in

1e. ko
geind zi

2e. ko

3e. ko

gestemp

Het t
daartoe

dat doo

controle

rekening

vermeld

Terlo

basseerd

door de

aangebo

Uit d

worden

der bet

De co

afgesch

eveneen

De so

zij imm

debiteur

in de d

In we

te zijn,

der afn

Het g

zienlijke

dagen o

Ten

der kw

aan der

plicht b

Besli

ontvang

Wor

de sou

van alle posten, welke gezamenlijk de kolommen 4 en 5 van het vorige boek uitmaken.

De inrichting ervan is als volgt.

1e. kolom is doorlopend genummerd ten einde te weten hoeveel kwitanties geïnd zijn.

2e. kolom het nummer door het kasregister op de kwitantie gestempeld.

3e. kolom het bedrag door het kasregister op de kwitantie en de souche gestempeld dat dus overeenkomt met het bedrag op den incassostaat.

Het totaal van deze laatste kolom wordt bij den kassier gestort, die een daartoe aan dezen staat bevestigd souche voor voldaan afteekent. Dit souche dat door den looper wordt behouden als kwijting, wordt door hem aan den controleerenden ambtenaar getoond, en dient dezen als bewijs dat de afrekening geschied is. Eerst hierna worden de beide parafen als hierboven vermeld in het looperboek aangebracht.

Terloops zij hier opgemerkt, dat, waar de heele kasadministratie is gebaseerd op de mechanische wijze van boeking, de stortingsstaten eerst door de boekhoudmachine worden gestempeld voor zij den kassier worden aangeboden.

Uit de boeken waarin de doorschriften der stortingsstaten zich bevinden worden den volgenden dag de incassostatens afgeschreven d. w. z. de data der betalingen worden genoteerd in de kolom No. 3 van die statens.

De controleerend ambtenaar moet daarna constateeren, dat alle nog niet afgeschreven kwitanties nog bij den staat aanwezig zijn, waardoor die cyclus eveneens gesloten is.

De souches A worden gedirigeerd naar de C.B.A., van welke afdeling zij immers met de kwitanties afkomstig waren en die alle rekeningen in de debiteurenboeken met hare bedragen heeft aangeteekend, om de betalingen in de debiteurenboeken te registreeren.

In weerwil van den wensch om het publiek zoo veel mogelijk ter wille te zijn, is het onmogelijk gebleken rekening te houden met de betaaldagen der afnemers, zonder den dienst extra te verzwaren.

Het gemeentebestuur is van oordeel, dat het niet gerechtvaardigd is aanzienlijke meerdere kosten te maken ten grieve der enkelen, die speciale dagen der maand bestemd hebben voor het doen van betalingen.

Ten slotte is bepaald dat reclames betreffende watervoorziening, bedragen der kwitanties, lekkende kranen enz. schriftelijk moeten worden ingediend aan den Technischen Dienst der Waterleiding, terwijl intusschen de betalingsplicht blijft bestaan.

Beslissingen hieromtrent worden aan de C. B. A. meegedeeld, die aan het ontvangerskantoor daarna een verbeterde kwitantie overhandigt ter incasseering.

Wordt een kwitantie bij de aanbieding niet voldaan, dan laat de looper de souche D achter. Zoodra de eerste aanbieding is beëindigd, worden de

kwitanties wederom wijksgewijs verzameld en een tweede maal aangeboden. Volgt dan nog geen betaling, dan wordt door den looper de souche C afgescheurd en bij den debiteur achtergelaten.

Deze debiteuren worden alsdan per briefkaart aan hun verplichtingen herinnerd. De kosten dezer herinnering bedragen 15 cents, welke tegelijk met de kwitantie aan de Incassokas van het Ontvangerskantoor moeten worden betaald.

De opname der meters geschiedt ongeveer op den twintigsten der maand. Het uitschrijven der rekeningen vangt dan onmiddellijk aan en eindigt den tienden der volgende maand. Deze rekeningen worden dagelijks bij gedeelten aan het Ontvangerskantoor uitgereikt. De eerste aanbiedingen der kwitanties geschieden van den eersten tot den zestienden der maand; de tweede van den 17den tot den 24sten, waarop onmiddellijk de herinneringen volgen. De meters, waarvoor de kwitantie dan nog niet is voldaan, worden op den laatsten der maand afgesloten. Tengevolge hiervan is het maximum crediet, dat voor verstrekt water wordt verleend 2 maanden en 10 dagen. Het minimum 1 maand en 10 dagen. In verband hiermede is de storting van een waarborgsom, gelijk aan tweemaal het geschatte gemiddelde maandverbruik, vereischt, alvorens tot aansluiting wordt overgegaan.

Thans blijft nog over een voornaam deel der boekhouding te verrichten. De Dienst is gecrediteerd voor het totaal der door de loopers gestorte bedragen. Deze moeten nu nog worden verdeeld over de verschillende onderdeelen der begrootingsboekhouding of de verschillende rekeningen, voor zoover de boekhouding der bedrijven commercieel is opgezet.

Daartoe worden de bekende souches A, waarvan bij de C. B. A. is aantekening gehouden, van die afdeeling terug ontvangen ten einde rekeningsgewijs te worden verdeeld.

Men bepaalt dus uit de gegevens der souches van een zekeren dag welk bedrag ontvangen is in totaal aan:

Meterhuur.

Waterleverantie.

Aanlegkosten van spruitleidingen.

Onderhoudskosten van „

Waarborgsommen.

Kosten voor afsluiting en openstelling.

Herinneringskosten.

Huishuren van het Woningbedrijf.

„ „ „ Grondbedrijf.

„ „ „ de N. V. Volkshuisvesting.

Kosten der Europeesche begraafplaatsen.

Grondhuren.

School

Cursus

Koster

enz. en

De so

in het c

boeking

de taak

Soer

Bij be

No. 16/F

slachtoffe

Gedeput

1931 No

ging we

Naar a

Raad, w

van Sem

heeft het

Java de

Hoezen

van de l

door het

ken aan

zoo erns

overwege

len als c

onmidde

Immer

gemeente

mogen v

In de

70, bepa

huishoud

vast de

toevertro

Schoolgelden der Burgerambachtsschool.

Cursusgelden.

Kosten van den Reinigingsdienst.

enz. enz.

De som dezer totalen moet overeenstemmen met het totaal bedrag dat in het credit van den Dienst is gebracht. Is dit het geval, dan kan de overboeking plaats hebben van dit saldo naar de juiste onderdeelen, waarmede de taak van den incassodienst is beeindigd.

Soerabaia, Februari 1931.

A. M. BOERS.

Decentraliana.

Subsidie ten behoeve der slachtoffers van de Merapiramp en artikel 70 S. G. O.

Bij besluit van den Stads Gemeenteraad van Semarang van 9 januari 1931 No. 16/R werd besloten tot het verleenen eener subsidie ten behoeve der slachtoffers van de Merapiramp. Aan het schrijven van het College van Gedeputeerden van de Provincialen Raad van Midden-Java van 10 Februari 1931 No. I. 136/4/14, waarbij aan gemelden Stads Gemeenteraad in overweging werd gegeven bedoeld besluit in te trekken, ontleenen we het volgende.

Naar aanleiding van het op den kant dezès vermeld besluit van Uwen Raad, waarvan ons College bij schrijven van Burgemeester en Wethouders van Semarang van 12 Januari jl. No. 205 een afschrift werd aangeboden, heeft het College van Gedeputeerden van den Provincialen Raad van Midden-Java de eer Uwen Raad het volgende mede te deelen.

Hoezeer ons College met waardeering en instemming heeft kennisgenomen van de blijkens bedoeld besluit ook door Uwen Raad gevoelde behoefte om door het beschikbaarstellen van een som gelds daadwerkelijk mede te werken aan de ondersteuning van de slachtoffers der jongste in hare gevolgen zoo ernstige uitbarsting van de Merapi, acht het College op grond van z.i. overwegende bezwaren van staatsrechtelijken aard het treffen van maatregelen als de onderhavige niet toelaatbaar in geval daarbij middellijk noch onmiddellijk eenig belang van de stadsgemeente is betrokken.

Immers, de gelden welke voor de behartiging der belangen van de stadsgemeente in de gemeentekas zijn bijeengebracht, zullen alleen voor dit doel mogen worden besteed.

In de Stads Gemeente-ordonnantie komt dit beginsel tot uiting in artikel 70, bepalende dat aan den raad behoort de regeling en het bestuur van de *huishouding* der stadsgemeente. Legt dit artikel eenerzijds onaantastbaar vast de autonomie der raden, voorzoover betreft de verzorging der hun toevertrouwde belangen, anderzijds beperkt dit voorschrift de handelingsbe-

voegdheid der raden, zoo op wetgevend als op uitvoerend gebied, uitdrukkelijk tot de huishouding — d. i. ruim opgevat de belangenfeer — der betrokken gemeenschap.

Uit deze gezichtshoek beschouwd moeten besluiten tot steunverleening aan de Merapi-slachtoffers van raden, die bestuur voeren over rechtsgemeenschappen, welke belangen in geen enkel opzicht daarbij betrokken zijn, geacht worden in strijd te zijn met een algemeene verordening, hetgeen ons College de verplichting oplegt bedoelde besluiten ter vernietiging voor te dragen aan den Gouverneur-Generaal (artikel 144 lid 2 der Stadsgemeente-ordonnantie).

Bij de beoordeeling van deze besluiten ziet het College zich derhalve voor de vraag gesteld: kunnen de belangen der rechtsgemeenschap (waar- onder ook te verstaan de belangen van de ingezetenen dier gemeenschap) direct of indirect gebaat zijn bij hulpverleening aan de door deze Merapi-ramp getroffen bevolking?

Dit punt dient uiteraard in ieder geval afzonderlijk te worden overwogen.

Ten aanzien van de Stadsgemeente Semarang meent ons College bedoelde vraag ontkennend te moeten beantwoorden, aangezien naar dezerzijdsch oordeel middellijk noch onmiddellijk eenig gemeentelijk belang aanwijsbaar is, dat door het beschikbaar stellen van fondsen ten behoeve van de Merapi-slachtoffers wordt gediend.

In dit verband is wel eens gewaagd van het belang van een welvarend en verzorgd achterland voor de Stadsgemeente Semarang, zoodat de vraag kan rijzen of wellicht hierop in casu een beroep kan worden gedaan ten einde steunverleening te motiveeren. Het wil ons College echter voorkomen, dat, nog daargelaten dat verzorging van belangen, welke zoowel de stads-gemeente als haar achterland raken, in het algemeen aan gemeenschappen van hoogere orde (het Land en de Provincie) is toevertrouwd, in het onder-werpelijk geval aan het begrip „achterland” eene beteekenis zou worden gegeven, welke noch in geografisch noch in economisch of ander opzicht met de feiten en omstandigheden in overeenstemming is.

Het College van Gedeputeerden heeft voorts nagegaan in de eerste plaats, of h. t. l. reeds eerder principieel is behandeld de vraag of steunverleening door locale rechtsgemeenschappen ten behoeve van slachtoffers van niet binnen haar gebied voorgevallen rampen geoorloofd is, en verder welk standpunt te dezen opzichte in Nederland wordt ingenomen.

Het eerstbedoeld onderzoek heeft geen resultaten opgeleverd. Ten aanzien van de inzichten, welke de Nederlandsche autoriteiten huldigen, moge hier- onder volgen een citaat uit het bekende standaardwerk „Het Nederlandsch Gemeenterecht” van Mr. J. Oppenheim, (Vijfde druk, Deel I, blzn. 473/474);

„Uit de laatste jaren dateeren nog enkele beslissingen, welke zich keerden „tegen beschikkingen over gemeentegeld ten behoeve van noodlijdenden „elders. Zoo leidde de stormramp, die in het bijzonder Borculo op 10 „Augustus 1925 trof, den gemeenteraad van het Bildt er toe om voor steun

„aan de
„maar d
„het d
„dat bij
„van de
„in de
„vroege
„de noo
„teerde
„een ze
„bovens
„toch o
„slechts
„en deg
„aan te

Het C
den sch
Nederlan
nog wil
culiere
in de e
en derha
is het n
streeks
kasmidd
dienen t
urgentie
Op gr
ging de
gevolgen

Aanw
Van d
No. I. 1
een ronc
„Ten
zijn in d
houden
Zoo w
gebracht
1. Blij
vangende
Raden C

*) Blijke
210 hierna

„aan de getroffen en een bedrag van f 10.— op de begrooting te brengen, „maar Gedeputeerde Staten van Friesland onthielden hun goedkeuring aan „het desbetreffend besluit op grond van de onaanvechtbare overweging, „dat bij deze steunverleening noch onmiddellijk noch middellijk eenig belang „van de gemeente het Bildt was betrokken. Het College bleef daarmee „in de lijn die het zelf, evenals andere gewestelijke colleges, eenige jaren „vroeger had gevolgd, toen bezwaar gemaakt was tegen het steunen van „de noodlijdende bevolking in Weenen uit de gemeentekassen. Gedeputeerde Staten van Noord-Holland, Friesland en Overijssel hadden destijds „een zelfde afwijzend standpunt daartegenover ingenomen, geleid door de „bovenstaande, volkomen afdoende overweging, maar misschien onbewust „toch ook door deze, dat liefdadigheid — want iets anders was het niet — „slechts waarde heeft, als daarvoor een persoonlijk offer wordt gebracht „en degenen, die het gauwst bereid zijn daarvoor de publieke geldmiddelen „aan te spreken, gemeenlijk voor zulke persoonlijke offers het minst gevoelen”.

Het College van Gepeputeerden, de laatste conclusie voor rekening van den schrijver latende, sluit zich gaarne aan bij de vermelde uitspraken der Nederlandsche provinciale colleges van dagelijksch bestuur en zou hieraan nog willen toevoegen, dat naar zijne meening in geval hetgeen van particuliere zijde met liefdadig doel is bijeengebracht niet toereikend is om in de ergste nood en behoeften der getroffen bevolking te voorzien, en derhalve *daarnaast* steun uit publieke middelen bepaald noodzakelijk is het naar het gevoelen van ons College niet op den weg der niet rechtstreeks daarbij betrokken lagere gemeenschappen ligt om daartoe hunne kasmiddelen aan te spreken, doch dat in dat geval het *Landsbestuur* zou dienen te worden aangezocht uit de *algemeene* middelen naar behoefte en urgentie fondsen a. a. beschikbaar te stellen.

Op grond van het voorgaande geeft het College Uwen Raad in overweging de in hoofde dezes aangehaalde beschikking en hare eventueele gevolgen ongedaan te maken. *)

Aanwijzing van plaatsvervangende burgemeesters.

Van den gouverneur der provincie Midden-Java is dd. 3 Februari 1931 No. I. 139/1/5 omtrent de aanwijzing van plaatsvervangende burgemeesters een rondschrjven uitgegaan van den volgenden inhoud:

„Ten aanzien van de benoeming van plaatsvervangende burgemeesters zijn in de laatste tijden enkele vragen gerezen, welke gedeeltelijk verband houden met de omzetting van de gemeenten in stadsgemeenten.

Zoo werden o. m. de volgende vragen onder de aandacht der Regeering gebracht:

1. Blijft de aanwijzing door den Gouverneur-Generaal van een plaatsvervangenden burgemeester, gedaan op grond van artikel 25 f van de Locale Raden Ordonnantie, na omzetting van de betreffende gemeente in een

*) Blijkens M. v. A. zal de Regeering haar standpunt nog nader bepalen (vgl. blz. 210 hierna).

stadsgemeente van kracht, of moet deze aanwijzing geacht worden door die omzetting automatisch te zijn vervallen?;

2. Is de gouverneur der provincie bevoegd een onder vigueur van de Locale Raden Ordonnantie door den Gouverneur-Generaal benoemden plaatsvervanger voor den burgemeester door een anderen te vervangen zonder dat het desbetreffend besluit van den gouverneur-generaal werd ingetrokken?;

3. Laat artikel 31 der Stadsgemeente-ordonnantie toe meer dan één vervanger van den burgemeester aan te wijzen?;

4. Laat artikel 31 der Stadsgemeente-ordonnantie toe tot plaatsvervangenden burgemeester iemand aan te wijzen die niet is lid van den raad der stadsgemeente?;

5. Moet, indien als plaatsvervanger werd aangewezen een lid van den raad, deze aanwijzing geacht worden automatisch te zijn beëindigd op het oogenblik dat de betrokkene het raadslidmaatschap verliest?

Blijkens van den directeur van Binnenlandsch Bestuur ontvangen bericht moeten deze vragen naar het oordeel van de regeering als volgt worden beantwoord:

1. Zoowel op grond van de wettelijke bepalingen (art. 152 der Stadsgemeente-ordonnantie) als op grond van de bedoelingen van den wetgever moet worden aangenomen, dat de besluiten — waaronder mede te verstaan de verordeningen — door een gemeenteraad genomen onder vigueur van de Locale Raden Ordonnantie ook na de inwerkingtreding der Stadsgemeente-ordonnantie van kracht blijven als besluiten van het stadsgemeentebestuur, totdat zij door dat bestuur volgens de nieuwe bepalingen zijn ingetrokken of vervangen. Een tegengestelde opvatting zou naar het oordeel der regeering tot niet te aanvaarden consequenties leiden.

Evenzeer nu als deze (locale) besluiten, blijven de besluiten van den Gouverneur-Generaal, op grond van de Locale Raden Ordonnantie ten aanzien van de gemeenten geslagen, van kracht, totdat daarin volgens de thans geldende bepalingen der Stadsgemeente-ordonnantie nader wordt voorzien.

Een door den Gouverneur-Generaal krachtens de Locale Raden Ordonnantie gedane aanwijzing van een plaatsvervangenden burgemeester blijft dus na omzetting van de betrokken gemeente in een stadsgemeente geldig, totdat bij een nader besluit op andere wijze in de vervanging zal zijn voorzien.

2. Uit artikel 31 lid 1 der Stadsgemeente-ordonnantie blijkt, dat na de omzetting van een gemeente in een stadsgemeente, indien aldaar geen college van burgemeester en wethouders bestaat, de gouverneur der provincie de aanwijzing van den plaatsvervangenden burgemeester regelt, zoodat, ook wanneer een vervanging noodig is van een vroegere door den Gouverneur-Generaal gedane aanwijzing, zulks door den gouverneur geschiedt. Dit sluit in, dat ook de gouverneur krachtens de Stadsgemeente-

ordonnantie
gewezen

3. De
vanger
artikel 3
van aan
vervange

Er is
raadsvo
(en artik
spreekt
om de
bewijzen

4. Na
gemeente
niet-raad
burgeme
voorschr
aangewe
een zek
vervange
noch he
noch he

5. In
is de Re
burgeme
verliest
aanwijzi
Uiteraard
plaatsver

Dit laa
burgeme
de aanw
juncto a
tijdstip v

Aflossi
Zoowe
jaren de
Men v
minstens
niet wel

ordonnantie bevoegd is desgewenscht een op evenbedoelde wijze aangewezen plaatsvervanger van die functie te ontheffen.

3. De Regeering acht voorts aanwijzing van meer dan één plaatsvervanger voor den burgemeester *niet* in strijd met de bewoordingen van artikel 31 der Stadsgemeente-ordonnantie, aangezien de blijkbare bedoeling van aanwijzing van meer dan één persoon toch is dat een tweede plaatsvervanger alleen optreedt wanneer de eerste verhinderd is en zoo verder.

Er is dus telkens slechts één persoon die de plaats van den gemeenteraadsvoorzitter inneemt, zoodat aan de omstandigheid dat genoemd artikel (en artikel 25 f der Locale Raden Ordonnantie) slechts van één vervanger spreekt naar de meening der Regeering geen argument kan worden ontleend om de onwettigheid van de benoeming van meer plaatsvervangers te bewijzen.

4. Naar het oordeel der Regeering kan verder uit artikel 31 der Stadsgemeente-ordonnantie niet de gevolgtrekking worden gemaakt, dat een niet-raadslid niet zou kunnen worden aangewezen als plaatsvervangende burgemeester. Het derde lid van dat artikel heeft de strekking bepaalde voorschriften te geven voor het geval een raadslid tot plaatsvervanger wordt aangewezen en hoewel uit de voorschriften mag geconcludeerd worden tot een zekere voorkeur van den wetgever voor de aanwijzing van den plaatsvervangenden burgemeester uit de raadsleden, bevatten die voorschriften noch het gebod dat de aanwijzing uit de raadsleden zal worden gedaan, noch het verbod een niet-raadslid tot vervanger aan te wijzen.

5. In aansluiting aan de onder ten vierde te kennen gegeven opvatting is de Regeering van oordeel, dat indien een raadslid tot plaatsvervangenden burgemeester is aangewezen en de betrokkene de kwaliteit van raadslid verliest deze omstandigheid niet zonder meer medebrengt dat nu ook de aanwijzing tot plaatsvervanger moet geacht worden te zijn beëindigd. Uiteraard blijft de raad bevoegd in dit geval aanwijzing van een anderen plaatsvervanger te verzoeken.

Dit laatste is slechts van toepassing op gemeenten waar geen college van burgemeester en wethouders bestaat; waar zulks wel het geval is, neemt de aanwijzing tot plaatsvervangenden burgemeester krachtens artikel 19 juncto artikel 31 lid 2 der Stadsgemeente-ordonnantie een einde op het tijdstip waarop de betrokkene ophoudt wethouder te zijn".

(Locomotief.)

Aflossing van leeningen gebaseerd op het annuïteits principe.

Zoowel in officiële stukken als in tijdschrift-artikelen is in de laatste jaren den staf gebroken over dit aflossings-systeem.

Men wenscht in „normale gevallen” terugkeer tot de jaarlijksche aflossing minstens gelijk aan de jaarlijksche waardedaling (afschrijving), of zoo dit niet wel mogelijk is. een jaarlijks gelijk-blijvende aflossing, doch in geen

geval een annuïteitensysteem (oplopende aflossingen tegen evenredig dalende rente).

Vrees, dat het huidige geslacht *ont-* en het volgende te zwaar belast zal worden, is in hoofdzaak de reden waarom deze „*tot dusver* veelal gevolgde wijze van aflossen in het vervolg in normale gevallen niet aanvaard zal kunnen worden” — Regeeringsrondschrijven dd. 11 Juni 1929 No. 1402/II.

Zooals het meer gaat in het leven, wordt veel van wat vandaag als goed wordt beschouwd, morgen als waardeloos versleten. Waar de ontwikkeling uitermate snel voortschrijdt, blijkt inderdaad het heden meermalen niet goed te zijn geweest c.q. vervangbaar door beter en daarom is men vaak al bij voorbaat geneigd het nieuwe als het juiste te aanvaarden.

Zoo ook in dit geval. Heel schuchter ziet men hier en daar het annuïteits-principe nog wel in den arm genomen, doch alléén als uitzondering op den regel! en slechts een enkele durft het te ondernemen vóór dit beginsel op te komen.

Daarom moge in ondervolgende regelen nog eens een poging tot verdediging worden gedaan. Dit zal geschieden door allereerst de vraag te beantwoorden of er in werkelijkheid bezwaren bestaan. Daarna door na te gaan of de aflossing bij wijze van annuïteiten voor de locale ressorten al of niet voordeelen biedt.

De nieuwste wensch met betrekking tot de leeningspolitiek is dus: aflossing met *juist evenveel* (of meer — maar dit laatste desideratum zullen we maar buiten beschouwing laten) als door afschrijving daartoe vrij komt.

Nemen we nu aan, dat een stadsgemeente 2 millioen gulden leent, welke gelden in een jaar tijds worden aangewend als volgt:

Pasarbouw	f 400.000,—	levensduur 40 jaren
Woningbouw	„ 600.000,—	„ 30 „
Waterleiding	„ 600.000,—	„ 20 „
Wegen	„ 400.000,—	„ 10 „

Zou men precies aflossen naar de waardedaling der 4 objecten, dan zou men het volgende aflossingsplan krijgen:

- 10 jaren van $f 40.000,— + f 30.000,— + f 20.000,— + f 10.000,— = 10$ jaren van $f 100.000,—$;
- 10 jaren van $f 30.000,— + f 20.000,— + f 10.000,— = 10$ jaren van $f 60.000,—$;
- 10 jaren van $f 20.000,— + f 10.000,— = 10$ jaren van $f 30.000,—$;
- 10 jaren van $f 10.000,—$.

Tegen een dergelijk plan van aflossing zal, althans als de leening een obligatieleening is, als regel ernstige bedenking bestaan. Een obligatieleening toch wordt vrijwel steeds enkele percenten beneden pari aangegaan. Nu zou in het gestelde geval successievelijk minder worden uitgeloot (waarbij men voor $\frac{\text{zooveel}}{\text{honderdste}}$ geleende dus $\frac{100}{100}$ terug krijgt). Die daling beweegt zich van 100 over 60 naar 30 en tenslotte naar 10.

Het aanlokkelijke van een steeds wassende kans om bij de uitgelote num-

mers
langza
gelijkl
lijkblij
kunne
positie

Dat
der le
hetge
f 80.0

Ged
dedali
ook n
ten na
de ge
worde
f 30,0

Dat
afgesc
waard
tenslo

Zoo
meer
wonen

Hier
worde

Nu
mijn d
genom
vallen

Maa
gelden
kunne
wendin
Jicht i
dan af
wegen

*) Er
mits er
geschre
kweekte
geleend
tussche
dere ma
moeten
gezien l
de verp

mers te behooren, wordt hiermede uit de leening weggenomen. Van een langzame koersstijging der obligaties vanwege de steeds toenemende mogelijkheid op uitloting dus geen sprake; integendeel zal bij overigens gelijkblijvenden rentevoet, een geleidelijk lagere noteering van het effect niet kunnen uitblijven, hetgeen — zooals te begrijpen is — geen erg aantrekkelijke positie voor den obligatiehouder is.

Dat bezwaar wordt ontgaan als men aflost naar den gemiddelden duur der leening, die voor bovenvermeld geval kan worden berekend op 25 jaren, hetgeen dus beteekent dat jaarlijks $1/25 \times f\ 2.000.000$ — gelijkblijvend $f\ 80.000$,— wordt afgelost.

Gedurende de eerste 10 jaren wordt er dan ten opzichte van de waarde daling $10 \times f\ 20.000$,— of $f\ 200.000$ te weinig afgelost. Zou men die $f\ 200.000$,— ook minder afschrijven dan zou het huidige geslacht bevoordeeld worden ten nadeele van dat van het volgende decennium. Doch ook ziet men dat de gemeentenaren van het 21e tot en met 25e jaar onnoodig met $f\ 80.000$,— worden belast, terwijl volgens boven opgesteld afschrijvingsplan met $f\ 30.000$,— kan worden volstaan.

Dat zou uiteraard een scherp te veroordeelen politiek zijn. Er behoort afgeschreven te worden naar de *werkelijke* jaarlijksche achteruitgang in waarde, dus 10 jaren lang 100.000, 10 jaren 60.000, 10 jaren 30.000 en tenslotte 10 jaren 10.000 gulden.

Zooals bereids opgemerkt, wordt er in de eerste 10 jaren dus 20.000 gulden meer afgeschreven (ten laste van den gewonen en ten bate van den buitengewonen dienst) dan voor het doen van aflossingen noodig zou zijn geweest.

Hiertegen bestaat echter geen bedenking. Die $f\ 20.000$,— kunnen jaarlijks worden uitgezet om daarmede het 11e tot en met het 20e jaar te overbruggen.

Nu is het niet waarschijnlijk, dat met deze herbelegging op korten termijn de rente kan worden gemaakt, die de gemeente zelf voor haar opgenomen geld heeft te betalen. Dus dan zou er een klein nadeel te boeken vallen (verlies van renteverskil).

Maar bij een voortschrijdend gemeentebeheer zullen de tijdelijk vrijgekomen gelden zeer zeker niet belegd behoeven te worden, doch dadelijk aanwending kunnen vinden in verdere te entameeren *buitengewone* werken. Tegen deze aanwending van gelden bestaat geen bezwaar, als de boekhouding er maar op ingelicht is dat gedurende het 11e t/m het 20ste jaar voor de dan meeraflossing dan afschrijving kan worden geput uit de afschrijving van de uit de fondsen wegens meer-afschrijving dan aflossing tot stand gebrachte werken.*).

*) Er bestaat geen bezwaar tegen, dat ook daarmede geen rekening wordt gehouden, mits er op andere wijze voor wordt zorg gedragen, dat de aflossingen op den voorgeschreven datum en tot de aangewezen bedragen kunnen plaats hebben, b.v. uit gekweekte reserves. Zelfs is het denkbaar, dat met het oog op aanbreekende aflossingen geleend moet worden wegens niet tijdig vrijkomende afschrijving op uit het verschil tusschen „afschrijving” en „aflossing” tot stand gebrachte werken. Als er geen bijzondere maatregelen worden genomen, zal men daartoe op een gegeven moment ook moeten komen in het bovengestelde geval van aflossing in 25 gelijke termijnen, aangezien het bedrag dat in het 21e tot en met het 25e jaar aan afschrijving binnen komt, de verplichte aflossingen niet dekt.

Als er geen bedenking bestaat tegen dit — door de leeningstechniek betreffende den gemiddelden looptijd — *toevallig* vrijvallen en benutten van gelden, dan vraagt men zich af wat er voor bezwaar bestaat tegen verheffing van het *toeval* tot *systeem*, i.c. aflossing van geldleeningen naar het annuïteiten-beginsel?

In *wezen* bestaat er geen verschil tusschen de volgens dit beginsel aangegane geldleening en ons leeningsvoorbeeld met een gemiddelde jaarlijks gelijkblijvende aflossing in 25 jaren. In *beide* gevallen wordt in de *eerste* jaren *minder* afgelost dan jaarlijks afgeschreven.

Het verzet tegen de annuïteits-aflossingen is dan ook allen te verklaren doordat de begrippen „afschrijving” en „aflossing” niet volkomen gescheiden zijn gehouden. Voor gemeenten, die niet minstens naar de *werkelijke* waardedaling harer bezittingen afschrijven (ten laste van gewoon en ten bate van buitengewoon) doch die als afschrijving datgene aanmerken wat op leeningen wordt *afgelost*, is de annuïteitsleening uiteraard ten zeerste te veroordeelen. Inderdaad doet zich dan het bezwaar gevoelen, dat het nageslacht kan komen te staan voor een niet door tegenwaarde gedekten schuldenlast.

Nu worden in de officieel vastgestelde modellen van begrooting — zoowel in Nederland als in Indië — de aflossingen op leeningen ten onrechte via den *gewonen dienst* verhandeld. „Aflossing” valt echter onder het begrip „buitengewoon”, als zijnde n.l. een uitgaaf, die wél invloed heeft op den geldvoorraad, maar niet op het zuiver vermogen.

Voert men nu geen bepaald uitgesproken *afschrijvings*politiek, *iets waar-toe de officieële modellen dus niet stimuleeren*, dan kan de hanteering van het *aflossingsvraagstuk* in annuïteiten-richting (en zelfs de gemiddelde, jaarlijks gelijkblijvende aflossing) inderdaad een groot gevaar worden.

Wordt de zaak echter opgelost *zooals het behoort*, d.w.z. dat de jaarlijksche gewone dienst c.q. de exploitatierekening der bedrijven wordt belast met minstens het bedrag van den jaarlijkschen achteruitgang in waarde der verschillende uit „buitengewoon” bekostigde werken, welk bedrag bij een begrooting-technisch juiste boeking in den *buitengewonen* dienst terugvloeit, dan is er geen sprake van dat het nageslacht ooit voor een *débacle* kan komen te staan.

Eindconclusie van e.e.a. kan dan ook zijn, dat de buitengewone dienst van de locale ressorten als een *geheel* moet worden gezien, waarvan de leeningsdienst een *niet te splitsen* deel vormt.

Op het verloop van dat *geheel* moet het oog (ook van de toezicht hebbende autoriteit) zijn gericht. Het dwingen van een onderdeel daarvan (het leeningsvraagstuk) in een eng keurslijf, werkt eenerzijds noodeloos belemmerend, terwijl daarmee anderzijds — zooals we zagen — toch niet wordt bereikt dat de buitengewone dienst nu *absoluut zeker* goed functionneert.

In a
in 50
vende
dienst

Tot
tegen c
gewone
Thans
teem v
schrijvi

Stel:
2½ mi
terrese
huizen
jaar d

Dan
palen,
e.v. op
zake le

Als r
zov na
lossinge

Een l
sluiting
gen. St
rekend
f 15.000
f 100.0
in den
reden
verdient

Men
want m
de wa
die 1 t
uit den
gepast.
het 4e j

Zonde
singen a

In abstracto geredeneerd, doet het er dus eigenlijk niet toe of in 30 of in 50 of meer jaren wordt afgelost, of dat geschiedt bij jaarlijks gelijkblijvende termijnen of naar het annuïteiten-systeem *mits de buitengewone dienst maar goed in orde is!*

*
* *

Tot dusver is het betoog er op gericht geweest om aan te toonen, dat tegen de aflossing naar het annuïteits-beginsel in ressorten die veel buitengewone werken hebben te financieren, *geen bezwaar* behoeft te bestaan. Thans een enkel woord om dit systeem zelfs te verdedigen boven een systeem van aflossing gelijk aan de gemiddelde jaarlijksche waardedaling (afschrijving).

Stel: een gemeente wil een waterleiding aanleggen. Daarvoor leent zij 2½ miljoen. De capteering van bronnen, aanleg hoofdnet, bouw van waterreservoirs enz. vraagt 1½ jaar. Daarna is er nog ½ jaar noodig om de buizen door te spoelen en de huisaansluitingen te maken, die in de 1½ jaar duur van den aanleg-hoofdnet zijn opgegeven.

Dan zal het in de 1e plaats wenschelijk zijn in het leeningsbesluit te bepalen, dat er gedurende de eerste 2 jaren *niet* zal worden afgelost. Tegen e.v. opname van deze clausel verzet de jongste Regeerings-circulaire inzake leeningen zich niet.

Als nu de gemiddelde levensduur der waterleiding-werken 25 jaar is, dan zou na afloop van het 3e jaar het systeem van jaarlijks gebljvende aflossingen *f* 100.000,— moeten worden afgelost.

Een bedrijf, dat pas begint — vermoedelijk met een gering aantal aansluitingen — kan die *f* 100.000,— nog niet uit de bedrijfsresultaten opbrengen. Stellen wij dat de exploitatie-overschotten dezer waterleiding (ongerekend afschrijving) vrijwel zeker als volgt kunnen worden geschat: 1e jaar *f* 15.000,—; 2e jaar *f* 30.000; 3e jaar *f* 50.000,—; 4e *f* 80.000,—; 5e *f* 100.000,— 6e *f* 125.000,— 7e *f* 150.000 enz. enz. dan is het duidelijk dat in den aanvang geen *f* 100.000,— *uit het bedrijf* kan worden afgelost, reden waarom de aflossing naar het annuïteiten-beginsel de voorkeur verdient.

Men kan opmerken, dat het huidige geslacht toch zal moeten bijpassen, want *moet* er elk jaar 1 ton *afgeschreven* worden — en dat *moet*, willen we de waardedaling op den voet volgen —, dan zal er, om het even of men die 1 ton *aflost* of minder (dit laatste in geval van het annuïteiten-systeem), uit den gewonen dienst aan den buitengewonen dienst moeten worden bijgepast. Het 1e jaar *f* 85.000,— het 2e jaar *f* 70.000,—, het 3e jaar *f* 50.000,—, het 4e jaar *f* 20.000,—.

Zonder meer zou men dus kunnen zeggen, dat het geld voor de aflossingen ad *f* 100.000,— per jaar er in elk geval komt.

In gevallen van niet-directe maar met vrijwel absolute zekerheid te *verwachten* toekomstige rentabiliteit, is het echter veroorloofd te bepalen, dat de rente door een bedrijf aan de gemeente verschuldigd wegens „verstrekt kapitaal” ten volle (of als de exploitatie-rekening minder nadeelig saldo uitwijst dan de aan de algemeene gemeentemiddelen te vergoeden rente: dan dat mindere) bij het door het bedrijf aan de gemeente verschuldigde wegens verstrekt kapitaal mag worden bijgeschreven.

In het bovengestelde geval zou er geen enkel bezwaar zijn dat in de verordening regelende de boekhouding en geldelijke administratie van het Waterleidingbedrijf (zie artikel 5 der Begrootingsvoorschriften, Stbl. 1910 No. 260 en 587) te bepalen.

Als men het exploitatie-verlies (tot maximaal de te bepalen rente) bij de schuld aan de gemeente (verstrekt „kapitaal”) bijboekt, dan wil dat dus zeggen, dat de schuld van het bedrijf aan de gemeente oploopt, in ons geval met resp. 85.000, 70.000, 50.000 en 20.000 gulden. Maar waaruit zou de gemeente dat geld aan het bedrijf *kunnen* verstrekken als zij precies aflost wat er aan afschrijving vrij komt? Dat zou zonder andere „buitengewone” bronnen niet wel mogelijk zijn, maar levert niet het minste bezwaar op als naar het annuïteiten-systeem wordt afgelost. In dat geval toch zijn de aflossingen (in de eerste jaren) veel kleiner dan er aan afschrijving in den buitengewonen dienst (terug) vloeit.

Hier hebben wij één der gevallen, dat de buitengewone dienst met het annuïteiten-systeem gebaat zou zijn. *)

* * *

Maar zelfs als een bedrijf vanaf het 1e jaar van exploitatie rendabel is — mitsdien volle afschrijving en rente kan opbrengen — dan nog verdient een aflossen naar het annuïteiten-systeem aanbeveling. Nemen wij als uitgangspunt een 3 millioensleening, rentende 5 % van een duur van 40 jaren. (Totdat de vaker vermelde leeningscirculaire verscheen, een favoriete aflossingsduur), Verder aannemend, dat daarmee werken zijn gefinancierd met een afschrijvingsduur eveneens van 40 jaren, dan zien wij bij keuze van een leening naar het annuïteits-beginsel het volgende verloop van zaken :

*) Degeen, die van een rentebijbeschrijving op een beginnend Waterleidingbedrijf niet wil weten, stelle in de plaats van „Waterleidingbedrijf” het woord „Grondbedrijf”, (tegen rentebijbeschrijving tot zekere grens op de aankooprijzen van gronden heeft vrijwel niemand bezwaar). Aan het beginsel doet zulks niet af.

Jaar

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

enz.

Het
wel ste
aanslui

Zou
dienst
dienst)
leenink
geringe
zou he
te werk
een gro
ve leen
dient is
gehaalc
aflossin

Somi
bij een
wordt
tenslott
het gev
om de

In d
boven
tussche

Jaar	Afschrijving op beginkapitaal van 3 miljoen	Aflossing	Komt vrij voor verdere buitengewone werken :
1	75.000	25.000	50.000
2	"	26.000	49.000
3	"	27.000	48.000
4	"	29.000	46.000
5	"	30.000	45.000
6	"	32.000	43.000
7	"	33.000	42.000
8	"	35.000	40.000
9	"	37.000	38.000
10	"	39.000	36.000
enz.	enz.	enz.	enz.

Het is duidelijk, dat een gemeente van eenigen omvang en vooruitgang wel steeds dóór buitengewone werken zal hebben: nieuwe waterleiding-aansluitingen, aankoop gronden, kleinwoningbouw, enz., enz.

Zou men ongeveer aflossen wat er jaarlijks (ten laste van den gewonen dienst c.q. exploitatie der bedrijven en ten bate van den buitengewonen dienst) wordt afgeschreven, dan zou men voor elk klein werkje nieuwe leeninkjes moeten aangaan om vooruit te kunnen. Waar voor leeningen van geringen omvang geen noteering ter effectenbeurze kan worden verkregen, zou het gemeentebestuur dus gedwongen worden telkens met kort crediet te werken met het doel om die diverse geldopname, wanneer zij te zamen een groot bedrag vertegenwoordigen, om te zetten in één groote, definitieve leening. E. e. a. is echter geen voordeelige vorm van leenen. Kort crediet is vrijwel steeds *zeer duur*. En waarvoor zich dien last op den hals gehaald, als het middel om die moeite te ontgaan — i. c. leenen tegen een aflossing gebaseerd op het annuïteitsprincipe — voor de hand ligt?

Sommigen betoogen, dat hier een zelfbedrog in het spel is, want wat bij een aflossing naar het annuïteiten-systeem in de eerste jaren minder wordt afgelost dan bij een vaste, jaarlijks gelijkblijvende aflossing, moet tenslotte in de latere jaren weer worden opgehaald. En bestaat dan niet het gevaar, dat jaarlijksche afschrijvingen op dat moment onvoldoende zijn om de dan groote jaarlijksche aflossingen te bewerkstelligen?

In de 1e plaats valt op te merken, dat de jaarlijksche afschrijving in het boven gekozen voorbeeld van het steeds weer gebruiken van het verschil tusschen afschrijving en aflossing, niet meer is gebleven het bedrag van

dat verschil (1e jaar f 50.000.—) maar $50.000 + 1/40$ van de elk jaar weer in het bedrijf gestokene gelden (zie kolom: Komt vrij voor verdere buitengewone werken).

Eén veertigste is wel de minst voordeelige aanneme, want het elk jaar vrijkomende geld zal niet alleen voor doeleinden zijn aangewend welker levensduur 40 jaren is, maar ook wel voor werken van korter duur: 10, 15, 20 jaren enz., hetgeen de *gemiddelde* afschrijving op de jaarlijks uit het verschil tusschen afschrijving/aflossing tot stand gebrachte objecten, brengt op stel 20 jaren. We zullen eens zien hoe de zaken in dat geval verlopen:

Jaar	Afschrijving op beginkapitaal ad. 3 m. (40 jaren)	Aflossing naar annuïteits-principe (40j.)	Gebruikt voor andere buitengew. werken	Afschrijving op werken kolom 4 in 20j (afger).	Aanteekening
1	75.000	25.000	50.000	—	1) $1/20$ of 5% van 50.000
2	"	26.000	51.500 ²⁾	2.500 ¹⁾	2) $49.000 + 2500$
3	"	27.000	53.050	5.050 ³⁾	3) $1/20$ of 5% van (50.000 + 51.500)
4	"	29.000	53.725	7.725	4) Bij dit punt is de 50.000 van het 1e jr. geheel afgeschreven.
5	"	30.000	55.425	10.425	5) Bij dit punt dus 1e en 2e jr. enz. enz.
6	"	32.000	56.175	13.175	
7	"	33.000	58.000	16.000	
8	"	35.000	58.900	18.900	
9	"	37.000	59.850	21.850	
10	"	39.000	60.825	24.825	
11	"	40.000	62.875	27.875	
12	"	42.000	64.000	31.000	
13	"	45.000	64.200	34.200	
14	"	47.000	65.425	37.425	
15	"	49.000	66.700	40.700	
16	"	52.000	67.025	44.025	
17	"	54.000	68.375	47.375	
18	"	57.000	68.850	50.850	
19	"	60.000	69.300	54.300	
20	"	63.000	69.750	57.750	
21	"	66.000	70.250	61.250 ⁴⁾	
22	"	69.000	68.250	62.250 ⁵⁾	
23	"	73.000	65.100	63.100	

jaar

24
25
26
27
28
29
30
31
32
33
3435
36
37
38
39
40

Res

Vorer
gewoon
het vers
worden
sing he
Die o
van het
Doch
ontwik
van een
dan kan
te overl
vloeit d
tengewo
jaren.

Jaar	Afschrijving op beginkapitaal ad. 3 m. (40 jaren)	Aflossing naar annuïteits-principe (40 j.)	Gebruikt voor andere buitengew. werken	Afschrijving op werken kolom 4 in 20 j.(afger).	Aanteekeningen
24	75.000	76.000	62.700	63.700	
25	"	80.000	59.150	64.150	
26	"	84.000	55.325	64.325	
27	"	88.000	51.300	64.300	
28	"	93.000	45.950	63.950	
29	"	97.000	41.300	63.300	
30	"	102.000	35.375	62.375	
31	"	107.000	29.100	61.100	
32	"	113.000	21.425	59.425	
33	"	118.000	14.300	57.300	
34	"	124.000	5.800	54.800	
			1849.275		
35	"	130.000	3.200	51.800	
36	"	137.000	13.675	48.325	
37	"	144.000	24.725	44.275	
38	"	151.000	36.425	39.575	
39	"	159.000	49.700	34.300	
40	"	167.000	58.625	33.375	
		3.000.000	186.350	1.662.925	
		Totaal kolom t/m 34e jr.		1.849.275	
		Rest af te schrijven 41e e.v. jaren		186.350	

Vorenstaand overzicht wijst uit, dat in het gestelde geval (dat een heel gewoon voorbeeld uit de praktijk weergeeft) bij continuë aanwending van het verschil tusschen afschrijving en aflossing, daarmede 34 jaren lang kan worden doorgegaan alvorens het moment aanbreekt, dat de verplichte aflossing het afschrijvingsbedrag gaat overtreffen.

Die overschrijding kan worden voorkomen door de voordeelige verschillen van het 28e t/m het 34e jaar daarvoor te reserveeren.

Doch ook al doet men dat niet dan is daaraan voor een zich normaal ontwikkelende gemeente nog geen enkel gevaar verbonden. Iedere gemeente van eenigen omvang beschikt als regel over een of meer reserves, waaruit dan kan worden geput om de jaren 35 t/m 40 tot een totaal van f 186.350,— te overbruggen. Zooals aan het slot van den opgemaakten staat is vermeld, vloeit dat geld in het 41e en volgende jaren weder langzaam in den buitengewonen dienst terug door de voortgezette afschrijvingen in die jaren.

Nu is bij de opstelling van de kolom „Afschrijving” — zie noot 4 en 5 — bij elk 21e jaar opgehouden met af te schrijven op het 20 jaren vroeger bestelde bedrag, waardoor successievelijk een mindere stijging, later zelfs een daling in de jaarlijksche afschrijving intrad. Toch is dit niet de praktijk, althans wanneer het niet over zeer groote bedragen gaat. (Ook in particuliere bedrijven) wordt uit sleur of safeheidsoverwegingen rustig doorgegaan met op het *totaal* in het bedrijf, c.q. onderdeelen van het bedrijf, gestokene af te schrijven. Het is duidelijk, dat in dat geval geen of nagenoeg geen tekort in den *geheelen* leeningsduur (dus ook niet het 34e jaar) zou zijn ingetreden.

Voor het geval dat er toch nog een zeer *tijdelijk* tekort in den buitengewonen dienst zou ontstaan en de gemeente inderdaad over geen enkele reserve zou beschikken om dat tekort te overbruggen, zou er e.v. geleend kunnen worden om in de manque te voorzien. Maar meestal zal dat wel niet noodig zijn aangezien er in het intusschen verstreken tijdvak van 34 of meer jaren wel al lang nieuwe geldleeningen zullen zijn gesloten. Als het leeningen zijn met aanuïteitsaflossingen dus wederom met een marge tusschen afschrijving en aflossingen, kan dit verschil voor dekking van het tijdelijk tekort dienen.

Maar gesteld zelfs, dat ook dat niet het geval zou zijn en dat men geen nieuwe leening zou willen aangaan, wat zou het dan eigenlijk nog zijn om den gewonen dienst tijdelijk (d.i. dus totdat het bedrag door afschrijvingen gedelgd wordt) met het luttele tekort te belasten? Trouwens, men verlieze niet uit het oog, dat een dergelijke temporaire toestand ook en zelfs nog in sterkere mate, kan optreden bij het systeem der jaarlijks gelijkblijvende aflossing, zie het in den aanvang gekozen voorbeeld der 2 millioensleening.

* * *

Tegenover het niet of in de praktijk nagenoeg niet bestaan van nadeelen, staat het reusachtige voordeel, dat de annuïteitsleening(en) voert tot een rustige ontplooiing van den buitengewonen dienst.

Voor een gemeente toch met geen grooter leeningsdienst dan 3 milloen is het jaarlijks kunnen beschikken over gemiddeld ruim f 54.000,— gedurende een tijdvak van 34 jaren (als zich geen groote nieuwe werken voordoen) vaak voldoende om daarmede de normale uitbreidingen van den buitengewonen (kapitaals-) dienst te kunnen financieren zonder dat telkens nieuwe leeningen moeten worden aangegaan.

Bij een goede boekhouding kan het gemeentebestuur vrij nauwkeuring becijferen, hoe groot het komende begrootingsjaar het verschil zal zijn tusschen afschrijving/aflossing, zoodat jaarlijks met die (beperkt) vrijkomende buitengewone middelen *gewirtschaft* kan worden. Op die wijze krijgt men een gelijkmatige uitbouw van den gemeentelijken buitengewonen

dienst.
jaarlijks
krijgt m

a. men
klein

b. men
mee

nog
(wa

en
tot

c. men
alle

elka
aang

mee
veel

slor

Om
ressorten

Men z
het ann

verschil
omdat e

dienst b
Het jaar

normaal
gebruike

normale
Maar —

in elk le
tot vers

gegaan.

Werkt
beveling,

(beleenin

de geme

de Bank

(gewoon
het, zoo
schuld a

dienst. Kiest men het systeem van aflossing aan de afschrijving c. q. de jaarlijks gelijkblijvende aflossing ongeveer gelijk aan de afschrijving, dan krijgt men de volgende gevallen:

- a. men wordt gedwongen — zooals t.v. reeds opgemerkt — tot jaarlijksche kleine leeningen van korten duur hetgeen meestal duur geld is;
- b. men wil *a* ontgaan en leent daarom bij de oorspronkelijke groote leening meer dan strikt noodig is om ook de eerste jaren na de groote werken, nog fondsen over te houden voor uitbreiding met als gevolg renteverlies (want het overtollige geld moet herbelegd worden op korten termijn en dan maakt men in 't algemeen slechts lage rente) òf wel men komt tot een onnoodig snelle — mitsdien oneconomische — uitzetting van den buitengewonen dienst om dat renteverlies te ontgaan;
- c. men verwaarloost den uitbouw van den buitengewonen dienst door alle eigenlijk hoog noodige werken uit te stellen tot het zooveel bij elkaar wordt, dat een leening van voldoende grooten omvang kan worden aangegaan, hetgeen evenzeer oneconomisch werken is omdat de gemeentelijke diensten jaren lang te weinig, andere jaren plotseling te veel werken te verzetten krijgen met de kans dat in het laatste geval slordig en mitsdien geen goed werk wordt geleverd.

Om alle deze overwegingen valt de annuïteits-leening voor de locale ressorten dan ook zeer beslist te verdedigen.

Men zou kunnen opmerken dat de kans bestaat, dat bij aflossing naar het annuïteits-principe wel eens dit geval zou kunnen ontstaan, dat het verschil tusschen afschrijving/aflossing niet (dadelijk) kan worden benut omdat er geen (dadelijke) behoefte aan uitbreidingswerken buitengewone dienst bestaat. Die mogelijke bezwaar heeft men niet te zwaar aan te slaan. Het jaarlijks vrijkomende bedrag is zoo betrekkelijk gering, dat elk zich normaal ontwikkelend lokaal ressort dat bedrag wel heel goed zal kunnen gebruiken. Integendeel het zal meten en passen zijn om met dit bedrag de normale uitzetting van den buitengewonen dienst te kunnen bewerkstelligen. Maar — zooal niet — dan zou gebruik gemaakt kunnen worden van de vrijwel in elk leenings-besluit voorkomende clause, dat (als regel na enkele jaren) tot versterkte aflossing — c.q. algeheele conversie — mag worden overgegaan.

Werkt een gemeente met annuïteits-leeningen, dan verdient het wel aanbeveling, dat zij een effecten-bezit heeft, waarop een doorlopende beleening (beleeningsmogelijkheid) worde gesloten — hetgeen dus medebrengt dat de gemeente eigenlijk steeds door eenige schuld heeft (kan hebben) aan de Bank op onderpand van effecten — kunnende dan alle overtollige kasgeld (gewoon of buitengewoon), direct behoorlijk rendabel worden gemaakt door het, zoolang het niet noodig is, te storten in mindering op de beleenings-schuld aan de Bank. Op deze wijze behoeft dus nooit voor ernstig renteverlies

te worden gevreesd; de beleeningsrente is meestal niet hooger, als regel zelfs lager dan de obligatie-rente.

In deze gelukkige omstandigheid verkeert o.a. de stadsmeente Bandoeng door haar aandeelenbezit in het Gebeo. Een ander voordeel aan een effectenbezit verbonden is, dat zeer krap-aan geleend kan worden, doordat de beleeningsrekening de reguleerende factor vormt voor e.v. zeer tijdelijke overtrekkingen van den buitengewonen dienst (dus boven de leenings- en e.v. reservefondsen uit). Een ietwat debet staan wegens beleening heeft nog dit bijkomstige voordeel, dat voorkomen wordt het overtollig kasgeld tegen girorente ($2 \text{ à } 2\frac{1}{2}\%$) belegging moet vinden.

Een verder voordeel van de aflossing naar het annuïteiten-systeem is, dat de gemeente — in geval zij een leening beneden pari gesloten heeft en dat is de regel — minder duur uit is. Stel dan in het bovengestelde geval van de 3 millioens-leening de gemeente geld heeft verkregen tegen een koers van 95% , dan is in geval van vaste aflossingen van $f\ 75.000$ de opoffering, die de gemeente zich heeft moeten getroosten om het geleende geld te verkrijgen, grooter dan dat zij aflost naar annuïteiten.

Bij het 1e jaar van aflossing betaalt zij in het 1e geval: rente 5% van 3 millioen — 150.000 gld. $+ 75 \times f\ 50$ (de gemeente heeft voor elke 1000 gld. terug te geven geld maar $f\ 950$ onvangen), is te zamen $f\ 153.750,-$.

In het geval van aflossing naar het annuïteits-principe zijn de getallen $f\ 150.000,- + 25 \times f\ 50,- = f\ 151.250,-$ of $f\ 2500,-$ minder.

Opgemerkt kan worden dat het 24e en volgende jaren van het aflossingsplan precies het omgekeerde intreedt, maar zeker is dan, dat — totdat die jaren aanbreken — de gemeente de rente (op rente) van die $f\ 2500,-$ enz. had kunnen trekken. Waar het hier een bijkomstig voordeel betreft, heeft het weinig zin hiervan een berekening op te stellen, maar dat het nog wel beteekenend is, zal U duidelijk zijn.

De vraag zou kunnen rijzen of het geval eigenlijk wel ooit gesteld kan worden als boven geschied is. Zal de geldgever bij aflossing naar het annuïteiten systeem niet zooveel lager koers aanbieden dan bij jaarlijks gelijkblijvende aflossing dat hij in dien lageren koers het boven vermelde nadeel, dat hij bij langzamere oflossing heeft, verdisconteerd vindt.

Theoretisch beschouwd zou men zeggen: Natuurlijk zal hij dat doen. Toch is dat — naar vermeend wordt — niet de praktijk. De belegger, die obligaties koopt (*die niet te ver beneden paripunt liggen*) wil vaak liever niet zoo snel voor 't feit gesteld worden, dat hij weer voor het uitgelote bedrag naar nieuwe — misschien niet zoo voordeeliger meer te verkrijgen — belegging om moet zien.

Om deze en andere redenen is den belegger een zekere rust, voor hem medebrengend stabiliteit van ontvangsten, welkom. Vandaar ook, dat de geldschieder als regel een clause in de leeningsvoorwaarden eischt, dat

conversie of versterkte aflossing gedurende de eerste vijf (of meer) jaren na de uitgifte der leening achterwege zal blijven. Om dezelfde overwegingen is het den belegger vaak aangenaam dat in het begin langzaam wordt afgelost, hetgeen bij de aflossing naar het annuïteiten-systeem het geval is.

Men zou hier een tegenspraak kunnen constateeren met hetgeen over de teruglopende aflossingen op blz. 8 is opgemerkt. Toch is die slechts schijnbaar, want de oflossing gebaseerd op het annuïteits-principe voldoet in tegenstelling tot de aflossing gelijk aan de jaarlijksche waardedaling — aan het gewenschte desideratum van een met de jaren stijgende kans op aflossing.

Resumeerende kan dus tenslotte worden vastgesteld: dat bij een *deugdelijk gevoerden buitengewonen dienst geen bezwaren* tegen de geldleeningen gebaseerd op het annuïteits-principe bestaan; dat deze vorm van leenen overigens *de meest geëigende is voor de locale ressorten!*

(Gemeentebiad van Bandoeng 1931 No. 1).

De Bestuurshervorming. Uitbreiding mede-bestuur.

De gouverneur van Midden-Java ontving eenige weken geleden een schrijven van den Directeur van Binnenlandsch Bestuur, betreffende de overdracht van taak in mede-bestuur aan gouverneurs en aan de provinciën en de regentschappen in het naaste verschiet.—

De Directeur B. B. wenscht van den gouverneur suggesties te ontvangen, welke tot de overdracht zouden kunnen leiden liefst voor 1 Maart a. s.

Het verzoek van den Directeur van B. B. aan de provinciale gouverneurs houdt verband met een door eerstgenoemde van den Gouverneur-Generaal ontvangen brief, waarin verklaard wordt, dat bedoelde overdracht van taak in verband met de daarbij gerezen veelvuldige moeilijkheden totnogtoe voor een deel niet dien voortgang heeft gevonden, welke bij den aanvang van de bestuurshervorming, was gehoopt.

De Minister van Koloniën merkte in een aan den Gouverneur-Generaal gericht schrijven op, dat de gerezen bezwaren voor een belangrijk deel overwonnen kunnen worden, indien men de voorgenomen overdracht in de richting, niet van autonomie, maar van medebestuur zoekt.

Ook de Landvoogd is diep doordrongen van het bedoelde vraagstuk en hij deelt tenvolle 's ministers opvatting, dat door overdracht van taak, niet in autonomie, maar in medebestuur, althans waar het belangrijke onderwerpen betreft, aan bezwaren goeddeels zal kunnen worden tegemoetgekomen.

De Gouverneur-Generaal deed een beroep op de medewerking van den Directeur B. B., opdat met den uitdrukkelijken wensch van den minister zal worden rekening gehouden. Hij wenscht daarbij, dat de overdracht van bevoegdheden, voor zoover reeds aanhangig, met veel spoed worden afge-

handeld en verder, dat de onder den Directeur B. B. ressorteerende hoofden van diensten telkens, wanneer daartoe aanleiding bestaat, ook zelve het initiatief tot voorstellen tot overdracht nemen.

Tot een volledig begrip van hetgeen de Minister van Koloniën wensch, laten wij hier enkele passages volgen uit zijn uitvoerig schrijven aan den Gouverneur-Generaal :

„Tenslotte moge ik nog met grooten nadruk uw belangstelling verzoeken voor de ter sprake gebrachte kwestie betreffende de verdere overdracht van taak aan de gouverneurs (ambtelijke decentralisatie) en aan de provincieën en regentschappen (staatkundige decentralisatie).

Ik mag niet verhelen, dat wat in de eerste plaats wel met betrekking tot de provinciale centra in dit opzicht tot dusver tot stand is gebracht, geenszins bevredigend is. In den aanvang moest met deze overdracht een verstandige geleidelijkheid worden betracht. Ik vraag mij echter af of, nu de hervorming reeds meer dan vijf jaren werkt en men ook niet meer vreemd daartegenover staat, de tijd niet daar is om de schouders krachtig onder de zaak te zetten en ten aanzien van verschillende takken van dienst onverbiddelijk den eisch van zeer spoedige overdracht te doen gelden. Ik moge in herinnering brengen het beeld van het provinciaal bestuur, dat den wetgever van 1922 voor oogen heeft gestaan en destijds in de memorie van toelichting als volgt werd geteekend :

De provincie zal in het nieuwe stelsel dus zijn het orgaan, waarop een steeds grooter wordend deel van de algemeene taak der landsregeering ter zelfstandige behartiging wordt overgedragen. En waar op deze overdracht de nadruk moet vallen, omdat het in de eerste plaats met het oog daarop is, dat de nieuwe provinciale organisatie in het leven wordt geroepen, behoeft het geen betoog, dat eerste eisch bij de totstandkoming van die organisatie moet zijn: voorziening van de provincie van een zoodanige bestuurs-toerusting, dat het inderdaad haar mogelijk wordt om die taak naar behooren te vervullen. Onmisbaar daartoe zal zijn in de eerste plaats een gewestelijke staf van in de onmiddellijke omgeving van het provinciaal bestuur geplaatste bekwame adviseurs tot dagelijksche voorlichting en medewerking in de verschillende takken van gewestelijk bestuur, tevens technische leiders der betrokken diensten.

Wanneer men zich afvraagt of op den weg naar de verwezenlijking van het aldus ontworpen beeld belangrijke vorderingen zijn gemaakt, zal het antwoord bezwaarlijk bevestigend kunnen luiden.

De steeds luider klinkende klacht over het feit, dat de provincies op Java een bloedarm bestaan leiden, vindt zekere rechtvaardiging in de omstandigheid, dat een met de bedoeling van den wetgever overeenkomende uitbreiding van de provinciale taak, het scheppen in iedere provincie van een krachtig bestuurscentrum en een daarmede corresponderende verlichting

van de taak der centrale regeering tot dusver in groote mate achterwege zijn gebleven.

Dat van de zijde der centrale dienstleidingen tegen een zoodanig ter hand nemen van, of een zoodanigen voortgang met de overdracht van diensten aan lagere gemeenschappen allerlei, vaak ernstige, bezwaren zouden worden geopperd, was te voorzien.

In houd mij echter evenzeer overtuigd, dat bezwaren bij ernstigen wil van de leiders overwonnen kunnen worden. Een belangrijke stap in die richting, waardoor menig op zichzelf alleszins te rechtvaardigen bezwaar zal worden gekeerd is, naar het mij voorkomt, deze: dat voorloopig, althans principiëel, wordt vastgesteld, dat dergelijke overdracht van taak uit het regeeringscentrum wanneer en voor zoover het daarbij om belangrijke objecten gaat, niet in *autonomie*, maar in *medebestuur* zal geschieden, waardoor zoowel de opperste leiding van, als het algemeen toezicht op de gestie der lagere gemeenschappen, alsmede — alleen voorzooveel het landsbelang dit onvermijdelijk blijft vorderen — de regeling van de personeelsverdeling aan de centrale leiding verzekerd blijven.

Het zal nauwelijks noodig zijn er op te wijzen, dat deze belangrijke aan gelegenheid te meer nog zich op den voorgrond zal plaatsen, zoodra de instelling van de provincie Sumatra en de afbakening van haar taak en van de taak der zelfstandige afdeulings-gemeenschappen in dat gewest aan de orde zullen komen. Eenerzijds zal met betrekking tot een provincie als deze alleen een breede toepassing van het beginsel bevrediging kunnen brengen; anderzijds zal aan de oudere provincies op Java niet kunnen worden onthouden, wat aan de nieuwe provincies Sumatra gegeven wordt."

(Algemeen Handelsblad).

Uit den Volksraad.

Onderwerp 89-Afd. IV-stuk 3 Eerste aanvullingsbegrooting van Nederland-Indië voor 1931. Afdeulingsverslag.

Bestuurshervorming.

Verscheidene leden zouden het ten zeerste betreuren, indien de voorstellen tot herziening der administratieve bestuurshervorming op Java den Volksraad niet zoo tijdig zouden bereiken, dat het college de behandeling nog gedurende het tegenwoordige zittingsjaar zou kunnen beëindigen. Zij achtten het te meer noodzakelijk spoed te betrachten, omdat de huidige organisatie allermint bevredigt en onnoodig kostbaar is. Hieraan werd toegevoegd, dat de Volksraad in zijn huidige samenstelling de bestuurshervorming op

Java - in tegenstelling tot die op Sumatra, welke het College slechts heeft teruggewezen - zoo vaak onder de oogen heeft gezien en door suggesties als anderszins zoo dikwijls van zijn groote belangstelling voor deze materie heeft blijk gegeven, dat de uiteindelijke behandeling niet dan bij uiterste noodzakelijkheid aan den nieuwen Volksraad mag worden opgedragen.

Sommige andere leden hadden tegen uitstel van de behandeling van de voorstellen betreffende Java geen bedenking.

In geval het gerucht juist mocht zijn, dat de onlangs door den Regeeringscommissaris voor de bestuurshervorming aan de Regeering ter zake ingediende voorstellen niet in hoofdzaak konden worden aanvaard, ware het oordeel van eenige leden de gekozen, doch blijkbaar niet practisch gebleken werkwijze te verlaten en het vraagstuk van ontlasting van de plaatselijke bestuurshoofden los te maken van de andere kwestie en op te lossen door in plaats van een herziening van nagenoeg de geheele wetgeving over te gaan tot een verdeeling van de afdelingen op Java in onderafdeelingen tot een uitgestrektheid van hoogstens een regentschap. De nieuwe verhouding tusschen Europeesch en Inlandsch bestuur zoomede de verkregen positie van het Inlandsch bestuur zonden dan kunnen worden vastgelegd in instructies voor residenten, regenten en assistent-residenten. Op deze wijze zou, zonder het doel der bestuurshervorming in gevaar te brengen, de hoog noodige verbetering in de organisatie van het Europeesch bestuur aanstonds worden bereikt, en tevens de mogelijkheid worden geopend tot bezuiniging.

Verscheidene leden spraken de hoop uit, dat de voorstellen tot invoering van de bestuurshervorming op Sumatra vooralsnog ter zijde zullen worden gelegd, daar het onder de huidige financieele depressie niet raadzaam is, hervormingen als deze, waarvan de financieele gevolgen nagenoeg niet zijn te overzien, ter hand te nemen.

Een deel der leden zou evenwel ter voorkoming van een langdurig uitstel al dadelijk een gedeeltelijke hervorming willen zien ingevoerd door meerdere residenties samen te voegen tot een gouvernement en aldus geheel Sumatra in een viertal gouvernementen te verdeelen, waarbinnen de geleidelijke opbouw kan plaats vinden van lagere organen. Zij dachten o. a. aan samenvoeging van de Lampongsche districten, Benkoelen en Palembang tot een gouvernement Zuid-Sumatra. Aan een dergelijken maatregel zou bovendien nog dit voordeel verbonden zijn, dat deze slechts geringe financieele offers zou vergen.

Tegen dit voorstel hadden andere leden ernstig bezwaar. Zij ontkenden dat samenvoeging van de residenties tot een viertal gouvernementen geen' hooge uitgaven zou vergen. Indien het plan tot instelling van een provincie Sumatra met een indeeling overeenkomstig de huidige verdeling in gewesten te kostbaar blijkt, late men zoowel het plan zelf als eventueele gedeeltelijke hervormingen geheel achterwege. De weinig bevredigende er-

var
wa
staa
te l
E
han
wor
N
best
wez
legge
and
kun

M
delij
stell
best
het
Deze
fend
De
Sum.
het
vorm
belar
sch-
Ge
voor
thans
aange

De
We
van h
de ui
een n
wijze
zoo w

Het
Pattiv

varingen, met de bestuurshervorming op Java opgedaan, moeten als een waarschuwing worden opgevat. bij de invoering van administratieve en staatkundige hervormingen in de buitengewesten de uiterste voorzichtigheid te betrachten.

Eenige leden zouden geen bezwaar hebben tegen een principieele behandeling van het plan, ook indien de uitvoering daarvan voorshands zou worden opgeschort.

Naar sommigen meenden te weten zou aan enkele onderdeelen van de bestuurshervorming — zooals de ontwikkeling van het Inlandsch gemeentewezen en van het Inlandsch bestuur — reeds zijn gearbeid. Zij zouden overlegging van hetgeen is gereedgekomen op prijs stellen, teneinde een en ander in onderling verband en in verband met de hervormingsplannen te kunnen beschouwen.

Met leedwezen hadden eenige leden vernomen, dat ondanks aan herhaaldelijk in den Volksraad geoeffenden aandrang tot spoedbetrachting, de voorstellen betreffende de staatkundige reorganisatie van de voormalige zelfbesturende landschappen op Bali vermoedelijk eerst in de eerste zitting van het zittingsjaar 1921-1932 bij het College aanhangig kunnen worden gemaakt. Deze leden spraken de verwachting uit, dat de indiening van het desbetreffend ontwerp niet wederom tot een latere zitting zal worden uitgesteld.

De vraag werd gesteld of, vooral indien aan de bestuurshervorming op Sumatra geen verdere voortgang wordt gegeven, handhaving van het in het bijzonder in deze tijden zeer kostbare kantoor voor de bestuurshervorming wel verantwoord is en of het niet beter ware, het kantoor na belangrijke inkrimping in te deelen bij het departement van Binnenlandsch-Bestuur.

Gevraagd werd in welk stadium de werkzaamheden van de commissie voor de financieele verhouding tusschen het Land en de lokale ressorten thans verkeerden. Aangedrongen werd op een spoedige afdoening van deze aangelegenheid.

Decentralisatie.

Wederom drongen verscheidene leden aan op een spoedige herziening van het kiesrecht voor de gemeenteraden — waarmede geen verhooging van de uitgaven gemoeid is — om vervolgens ook voor de hogere colleges tot een nieuw kiesstelsel te komen. Gaarne zouden zij vernemen, op welke wijze de Regeering denkt, een herziening tot stand te brengen. Zal daartoe — zoo werd gevraagd — een commissie worden benoemd?

Het had de opmerkzaamheid van eenige leden getrokken, dat de heer Pattiwael, een z.g. gelijkgesteld Inlander, werd toegelaten als Europeesch

lid van den gemeenteraad van Soerabaja, terwijl de heer Loekman Djajadiningrat, evenneens gelijkgesteld, als Inlandsch lid zitting heeft in den provincialen raad van West-Java. De hier aan het woord zijnde leden stelden de vraag of het geen aanbeveling verdient te bevorderen, dat te dezen een zelfde gedragslijn wordt aangenomen.

Naar aanleiding van de benoeming van een in Ambonsche kringen hoogeschat oud-officier tot burgemeester van de gemeente Ambon, werd de vraag gesteld, of naar het oordeel der Regeering in het algemeen slechts personen tot burgemeester behooren te worden benoemd, die van de toestanden in de betrokken gemeente op de hoogte zijn.

Mede op grond van de bij laatstbedoelde benoeming ondervonden moeilijkheden wezen enkele leden op de h. i. voor het burgemeestersambt in kleinere stadsgemeenten onvoldoende voorwaarden en vooruitzichten — onvoldoende ook in vergelijking tot de aan het ambt van resident op dergelijke plaatsen verbonden voorwaarden — tengevolge waarvan door opleiding en werkkring voor het ambt geschikte kandidaten zich niet beschikbaar stellen. Gaarne zouden zij zien, dat de Regeering te dezen verbeteringen aanbracht, waardoor het mogelijk zal zijn voor burgemeestersbenoemingen een keuze te doen uit werkelijk voor het ambt geschikte personen.

Andere leden achtten het geen bezwaar, indien voor kleinere gemeenten personen tot burgemeester worden benoemd uit takken van dienst, als zoodanig geen bestuurservaring aankweeken. Met benoeming van gewezen officieren, die vaak als civiel-gezaghebber dergelijke ervaring hebben opgedaan, konden zij zich zeer wel vereenigen. Voorts meenden deze leden, dat de aan residenten en burgemeesters in kleinere plaatsen te stellen eischen zoozeer uiteenloopen, dat het niet aangaat hunne dienstvoorwaarden aan een vergelijking te onderwerpen. Het moet h. i. in elk geval voorkomen worden, dat een onevenwichtige verhouding ontstaat tusschen het budget van een gemeente en het burgemeesterssalaris.

Verscheidene leden hadden met leedwezen opgemerkt dat de gouverneur van West-Java in de vervanging bij ongesteldheid of afwezigheid van den burgemeester van Buitenzorg heeft voorzien door de aanwijzing van een niet-raadslid. Zij zouden het op prijs stellen, indien artikel 31 lid 1 der stadsgemeente-ordonnantie in dien zin werd gewijzigd, dat slechts raadsleden tot loco-burgemeester mogen worden aangewezen. Zulks achtten zij ook daarom wenschelijk, omdat een loco-burgemeester-raadslid niet als de raadsleden na vier jaren als zoodanig aftreedt.

Sommige dezer leden oordeelden de aanwijzing van een niet-raadslid tot loco-burgemeester bovendien niet in vereenstemming met de strekking van de stadsgemeente-ordonnantie, al verbiedt deze zulks ook niet. Ter motiveering van hun meening voerden zij aan,

- a. dat de stadsgemeente-ordonnantie in art. 17 e. v. bij de regeling der positie van de wethouders voortdurend rekening houdt met de mogelijkheid, dat een niet-raadslid tot *Wethouder* kan worden benoemd, terwijl voor een tot loco-Burgemeester te benoemen niet-raadslid geenerlei voorzieningen zijn getroffen;
- b. dat de aan den loco-burgemeester toe te kennen tegemoetkoming slechts geregeld is voor de niet in dienst van den Lande of de provincie zijnde raadsleden (art. 31) en niet voor ambtenaren-niet-raadsleden;
- c. dat de loco-burgemeester geen bevoegdheden ten aanzien van de raadswerkzaamheden als zoodanig bezit vóór het moment, waarop hij als loco-burgemeester optreedt, tengevolge waarvan ook geenerlei mogelijkheid bestaat tot tijdige orientatie, ingeval een nietraadslid als zoodanig wordt benoemd.

De vraag werd gesteld, hoe het thans staat met den arbeid der medebestuur commissie (verg. zitt. 1930-1931, Ond. I-Afd. IV: st. 22, blz. 14; H 1173-1174).

Gevraagd werd wanneer de overdracht van den burgerlijken stand aan de gemeenten kan worden tegemoetgezien.

Gaarne zou worden vernomen, of mag worden verwacht, dat het op de begrooting voor 1931 uitgetrokken bedrag voor uitkeeringen wegens kampong verbetering geheel zal worden besteed.

Met het oog op het groote nut — niet het minst voor de gezondheid der bevolking — verbonden aan werken tot kampongverbetering, zouden verscheidene leden het zeer betreuren indien de voor 1931 toegestane credieten, evenals die voor 1930, ten deele zouden worden geblokkeerd. Zij spraken de stellige verwachting uit, dat de Regeering althans die gemeenten, welke in het vooruitzicht van een uitkeering van maatregelen tot kampong verbetering zijn begonnen, in staat zal blijven stellen de eenmaal aangevangen werken te voltooien, vooral wanneer voor de verdere uitvoering reeds materialen zijn bijeengebracht. Hierbij meenden zij nogmaals nadruk te moeten wijzen op de in een vorige bezuinigingsperiode duidelijk aan den dag getreden nadeelen, verbonden aan het stopzetten van technische werken.

Sommige leden merkten in verband met het voorafgaande op, dat de gemeenten de neiging hebben, aldus speculeerende op de goedgeefschied van het Land, bij het opmaken van haar begrooting vooruit te loopen op de gehoopte uitkeering en hooge sommen voor het bovenomscheven doel uit te trekken. Het ware daarom wenschelijk, de uitkeeringen te fixeeren voor elke gemeente afzonderlijk in stede van, zooals tot dusverre geschiedde, een verzamelpost op te brengen.

Enkele leden stelden de vraag of het niet billijk moet worden geacht dat de Regeering, die een deel van de kosten van de werken tot kampongverbetering aan de gemeenten vergoedt, eveneens bijdraagt in het onderhoud van de aangelegde werken.

Het zou op prijs worden gesteld, indien spoedig een beslissing werd genomen met betrekking tot de Semarangische terreinenbelastingverordening (zitt. 1930-1931, Ond. Afd. IV: st. 22, blz. 14). In dit verband werd gevraagd, welk standpunt de Regeering inneemt ten opzichte van het verzoek, vervat in een tot de Regeering gericht rekest, de verordening te vernietigen.

De vraag werd gesteld, welk standpunt de Regeering inneemt ten opzichte van het verleenen van steun door verschillende autonome ressorten aan de slachtoffers van de Merapi.

Naar was vernomen, zou de inheemsche bevolking ernstige overlast onder vinden van een door den voormaligen gewestelijken raad van Pasoeroean vastgestelde, thans nog van kracht zijnde verordening voor de tabakscultuur te Loemadjang. Gevraagd werd of zulks inderdaad het geval is.

Men zou gaarne ermede in kennis worden gesteld, in welk stadium de plannen tot samenvoeging van de gemeenten Batavia en Mr. Cornelis ver keeren.

Eenige leden drongen aan op een uiteenzetting omtrent de schorsing en het ontslag van den secretaris der gemeente Palembang.

Van andere zijde was men van meening, dat bedoelde kwestie tot de zuiver interne aangelegenheden van het betrokken locale ressort behoort.

Provincies en regentschappen. Gaarne zou men vernemen of de Regeering den zetel van het gewestelijk bestuur van West-Java naar Bandoeng zal overbrengen, indien t. z. t. de provinciale raad alsmede de centrale kantoren der provincie aldaar zouden worden gevestigd.

Gevraagd werd, in welk stadium het onderzoek verkeert naar de personeelsvoorziening alsmede den promotiegang, de plaatsing en bezoldiging van het personeel bij de aan de provincies overgedragen diensten (vergl. zitt. 1930-'31 Ond. 1-Alg. Ged.: st. 4, blz. 33).

Naar het oordeel van sommige leden die o. a. verwezen naar een artikel in „Locale Belangen” (1) van 16 November j.l. wordt herhaaldelijk een te ruime uitleg gegeven aan het voorschrift van artikel 124 der regentschapsordonnantie, hetwelk den resident belast met het toezicht op de regentschaps-

(1) Zie ook het artikel „Resident en regentschapsraad” in het Soer. Hbl. van 14 Augustus 1930.

raden. Zij wisten mede te deelen, dat door een bepaalden resident uit hoofde van deze bepaling verlangd wordt, dat de regenten hem alle bescheiden — waaronder geheime archiefstukken — betreffende aangelegenheden, welke door het college van gecommiteerden moeten worden behandeld, ter inzage toezenden. Ten einde een dergelijke optreden, hetwelk deze leden in strijd achtten met de bedoeling van artikel 124 der regentschapsordonnantie, uit te sluiten, drongen zij aan op wijziging dan wel schrapping van bedoeld voorschrift (vergl. zitt. 1929-1930 Ond. 1 Afd. IV: st. 19. blz. 2; st. 20, blz. 3).

Van andere zijde werd hiertegen aangevoerd, dat de in art. 124 aan den resident toegekende bevoegdheid het recht inhoudt tot het uitoefenen van toezicht in den ruimsten zin des woords. Hoe is een goede contrôle mogelijk, zoo vroeg men zich af, indien de resident niet van alle stukken — ook de geheime — zou mogen kennis nemen? Ook een deel der hier aan het woord zijnde leden zou zich evenwel met een wijziging der redactie van het voorschrift kunnen vereenigen, teneinde elken twijfel uit te sluiten over de daarin aan den resident toegekende bevoegdheden.

Onder verwijzing naar een bericht in het dagblad Warnawarta van 30 Juli j.l. vroegen verschillende leden of het juist is, dat het betrokken regentschap wederom in onderhandeling is getreden met den eigenaar van den voormaligen particulieren passar te Tajoe (verg. zitt. 1930-1931, Hand. 1180-1181). In het bevestigend geval zouden zij gaarne in kennis worden gesteld met het doel en het verloop van deze onderhandelingen.

Eerste aanvullingsbegrooting van Ned. Indië 1931 — onderwerp 88 — afd. IV — stuk 4 Memorie van Antwoord.

Decentralisatie.

De leden, die op een spoedige herziening van het kiesrecht voor de gemeenteraden aandrongen, mogen worden verwezen naar hetgeen daaromtrent bij de behandeling van de hoofdbegroting voor het loopend jaar werd medegedeeld (Bijl. Hand. Volksraad — zittingsjaar 1930/1931 — Onderwerp 1 — Alg. Ged. — Stuk 4 — M. v. A. — § 5).

De toelating van den heer Pattiwael als lid van den gemeenteraad van Soerabaja voor de groep onderdanen-Nederlanders had plaats op grond van de overweging, dat hij ingevolge de overgangsbepalingen van de wet van 12 December 1892 op het Nederlanderschap en het ingezetenschap den staat van Nederlander bezit.

De heer Loekman Djajadiningrat heeft daarentegen dezen staat niet. Op hem zijn van toepassing verklaard de bepalingen voor Europeanen, zoodat hij in den provincialen raad van West-Java terecht zitting neemt onder de groep inheemsche onderdanen-niet-Nederlanders.

Uiteraard beaamt de Regeering gaarne, dat ten aanzien van de beslissing in welke groep onderdanen de leden van de autonome gemeenschappen

behooren te worden gerangschikt, een gelijke gedragslijn moet worden gevolgd. Voorzoover Haar bekend, is zulks ook het geval.

De benoeming van een in Ambonsche kringen hooggeschat oud-officier tot burgemeester van de gemeente Amboina heeft enkelen leden aanleiding gegeven tot het stellen van de vraag of naar het oordeel der Regeering in het algemeen slechts personen tot burgemeester behooren te worden benoemd, die van de toestanden in de betrokken gemeente op de hoogte zijn.

Naar aanleiding hiervan moge worden medegedeeld, dat bekendheid met de plaatselijke toestanden inderdaad als een aanbeveling bij burgemeesterbenoemingen kan worden aangemerkt, hoewel uiteraard deze factor bij een benoeming geen zins den doorslag mag geven. Daarbij zullen ook andere van belang zijnde factoren invloed kunnen uitoefenen, welke bij het doen van een benoeming door de Regeering zorgvuldig worden afgewogen.

In zooverre enkele leden hun oordeel, dat aan het burgemeestersambt in kleinere plaatsen onvoldoende voorwaarden en vooruitzichten zijn verbonden, o. m. meenen te moeten baseeren op de omstandigheid dat bij der laatsbedoelde benoeming moeilijkheden zouden zijn ondervonden, zou de Regeering er op willen wijzen dat deze laatste veronderstelling ongegrond is.

Zonder dadelijk te willen ingaan op de vraag of tusschen de voorwaarden en vooruitzichten van de hierbedoelde burgemeestersposten en het ambt van resident op de aangegeven plaatsen wel de juiste verhouding bestaat — de Regeering vereenigt Zich in dit opzicht met de door andere leden geuite meening dat eeni vergelijking hier niet steeds mogelijk is, terwijl tal van omstandigheden en factoren in verband met de verschillen tusschen beide soort ambten daarvoor inbeschouwing zouden moeten worden genomen — kan de Regeering dezienswijze van de eerstbedoelde leden niet deelen, dat tengevolge van de onvoldoende positierегeling van den burgemeester op de kleinere plaatsen geen door opleiding en werkkring daarvoor geschikte kandidaten zich zouden beschikbaar stellen. Tot dusver hebben zich onder de verschillende sollicitanten steeds kandidaten bevonden aan wie in het algemeen de geschiktheid voor het ambt van burgemeester kon worden toegekend.

Hierbij zij aangeteekend, dat de minimumbezoldiging der hierbedoelde burgemeesters ten vorigen jare op *f* 700,— 's maands is gebracht waarbij een toelage voor ambtskosten van *f* 75,— en eventueel een standplaatstoe-lage komen. Bovendien geniet de burgemeester in die gemeenten, waar de functionaris tevens belast is met de uitoefening van het ambt van gemeentesecretaris, een toelage ten laste van locale geldmiddelen, welke gewoonlijk *f* 75,— 's maands bedraagt. Voorts moge nog de aandacht gevestigd worden op de mogelijkheid, dat een burgemeester van een der kleinere gemeenten benoemd kan worden in een grootere gemeente. Overigens zou de Regeering nog willen opmerken, dat de huidige tijdsomstandigheden minder

geëi
amb
T
betr
inza
aang
de v
de g

De
derw
bes
op h
eind
com
ten
zood

Ho
uitge
zal w
word
dat o
zal h
treure

He

zal ov

He
meen
tering
voltoe
zeker
den a
lands
de be
mogel
Febru
kamp
uitzich
deze

In v
kamp
medec

geëigend schijnen een eventueele verbetering van de bezoldiging van deze ambtenaren in nadere overweging te nemen.

Ten aanzien van de door verscheidene leden gemaakte opmerkingen met betrekking tot een huns inziens wenschelijke wijziging van art. 31 S. G. O., inzake de aanwijzing van loco-burgemeestgrs, zij medegedeeld, dat deze aangelegenheid de aandacht der Regeering heeft en bij de indiening van de voorstellen tot wijziging van de S. G. O. aan de orde zal komen. Met de geleverde beschouwingen zal gaarne worden rekening gehouden.

De Medebestuurcommissie heeft de behandeling van de, als eerste onderwerp (verg. zitt. 1930/1931 — Ond. 1 — Afd. IV — stuk 22 — blz. 14) in beschouwing genomen bevoegdheden van het hoofd van plaatselijk bestuur op het gebied van agrarisch recht en van de landrenten beëindigd. Het eindadvies hierover is thans in bewerking. Het advies van evengenoemde commissie nopens de overdracht van den burgerlijken stand op de gemeenten is bij de verschillende Regeeringsadviseurs in nadere behandeling, zoodat terzake nog geen beslissing is genomen.

Hoewel ten aanzien van de vraag of het op de begrooting voor 1931 uitgetrokken crediet voor uitkeeringen wegens kampongverbetering geheel zal worden besteed nog geen beslissing is genomen, kan wel verwacht worden, dat in verband met den stand van 's Lands financiën ook dit jaar dat crediet voor een deel ongebruikt zal worden gelaten. Ook de Regeering zal het groote nut der kampongverbetering erkennend, het ten zeerste betreuren indien genoem crediet zal moeten worden geblokkeerd.

Het behoeft geen betoog dat Zij daartoe niet dan in geval van noodzaak zal overgaan.

Het ligt in de bedoeling der Regeering in de eerste plaats die gemeenten, welke reeds met uitvoering van maatregelen tot kampongverbetering zijn begonnen, in staat te stellen de eenmaal aangevangen werken te voltooien, waarbij de omstandigheid, dat reeds materialen zijn bijeengebracht, zeker Haar volle aandacht zal hebben. Reeds werd bij rondschrjven van den adviseur voor de Decentralisatie namens den directeur van Binnenlandsch Bestuur van 30 December j.l. No. Dec. 1|32|10 onder de aandacht van de besturen der stadsgemeenten en gemeenten gebracht, dat zoo eenigszins mogelijk de toezegging gedaan in het Regeeringsrondschrjven van 22 Februari 1929 No. 342|II, waarbij van Landswege ten behoeve van de kampongverbetering binnen de perken der begrooting tegemoetkomingen in uitzicht zijn gesteld, gelijk aan het aandeel, dat de gemeenten zelf aan deze werken hebben bij te dragen, in dit jaar zal worden gestand gedaan.

In verband hiermede werd genoemde besturen in overweging gegeven de kampongverbetering in langzamer tempo ten uitvoer te brengen, onder mededeeling dat het aanbeveling verdient geen nieuwe kampongverbete-

ringswerken te entameeren alvorens zekerheid bestaat omtrent de mogelijkheid van toekenning der subsidies.

Het is der Regeering niet gebleken, dat de gemeenten de neiging zouden hebben, om speculeerende op de goedgeefsheid van het Land, bij het opmaken van haar begrooting vooruit te loopen op de gehoopte uitkeering en hooge sommen voor deze werken uit te trekken. Hierbij dient toch bedacht te worden de gemeenten zelf de helft der kosten moeten dragen.

De Regeering kan de wenschelijkheid om de uitkeeringen voor elke gemeente afzonderlijk te fixeeren, dan ook niet erkennen.

Omtrent de vraag of het niet billijk moet worden geacht, dat de Regeering, die een deel van de kosten van de werken tot kampongverbetering aan de gemeenten vergoedt, eveneens bijdraagt in het onderhoud van de aangelegde werken, is het oordeel ingewonnen van de Commissie voor de financieele verhouding tusschen het Land en de locale ressorten.

De Semarangsche terreinenbelastingverordening is bij de verschillende Regeeringsadviseurs in behandeling, zoodat de Regeering Haar standpunt ten opzichte van het in het Afdeelingsverslag bedoelde verzoek om de verordening te vernietigen, nog niet heeft kunnen bepalen.

Met betrekking tot het verleenen van steun door verschillende autonome ressorten aan de slachtoffers van den Merapi heeft de Regeering Haar standpunt nog niet bepaald.

Naar aanleiding van de vraag of het juist is, dat, zooals was vernomen, de inheemsche bevolking ernstigen overlast ondervindt van een door den voormaligen gewestelijken raad van Pasoeroean vastgestelde, thans nog van kracht zijnde verordening voor de tabakscultuur te Loemadjang, is een onderzoek ingesteld.

Ten aanzien van de voeging van de gemeente Meester-Cornelis bij de gemeente Batavia kan worden medegedeeld, dat de instelling van een commissie, die de Regeering zal hebben te adviseeren omtrent de opheffing van de bezwaren van financieelen aard, welke aan die voeging nog in den weg staan, bij de Regeering in overweging is.

In zooverre instemmende met de meening van die leden, welke van oordeel zijn dat de schorsing en het ontslag van den secretaris der gemeente Palembang, meer behoort tot de interne aangelegenheden van het betrokken lokaal ressort, is de Regeering niettemin bereid, ingevolge het door eenige leden gedaan verzoek, t. g. t. den Volksraad in kennis te stellen met de in deze krachtens het door Haar uit te oefenen hooger toezicht te nemen beslissing. Door den hoogerbedoelden gewezen secretaris van de gemeente Palembang is de tusschenkomst der Regeering ingeroepen

tot v
waar

Pro

Op

West

provi

oorde

geant

Me

ordon

in de

In ve

geerin

Naa

schap

voorm

zake

zake

zake

zake

zake

zake

zake

zake

zake

zake

zake

zake

zake

zake

zake

zake

zake

zake

zake

zake

zake

zake

zake

zake

zake

zake

zake

zake

zake

zake

tot vernietiging van het besluit van het gemeentebestuur van Palembang, waarbij de betrokkene als gemeente-secretaris is geschorst.

Provincies en regentschappen.

Op de vraag, of de Regeering den zetel van het gewestelijk bestuur van West-Java naar Bandoeng zal overbrengen, indien t. z. t. eventueel de provinciale raad alsmede de centrale kantoren der provincie aldaar zouden oorden gevestigd, kan in dit stadium der zaak nog niet worden geantwoord.

Met betrekking tot hetgeen ten aanzien van artikel 124 der Regentschaps-ordonnantie is opgemerkt, moge worden medegedeeld, dat dit voorschrift in de practijk geen aanleiding heeft gegeven tot bijzondere moeilijkheden. In verband hiermede wil wijziging of schrapping van dit artikel der Regeering dan ook niet noodig voorkomen.

Naar aanleiding van de vraag of het juist is, dat het betrokken regentschap wederom in onderhandeling is getreden met den eigenaar van den voormaligen particulieren pasar Tajoe kan worden medegedeeld, dat terzake nadere inlichtingen zijn ingewonnen.

Onderwerp 88—Afd. IV—stukken 8 en 9. Eerste aanvullende begrooting van Nederlandsch-Indië voor 1931. Memorie van antwoord betreffende de eerste nota van wijzigingen. Posten 464—466 A. Uitkeering aan de provincies.

Het had de aandacht getrokken dat de voorgestelde nieuwe verdeeling van het uitgetrokken crediet een vermindering van f 632.479 beteekent, waarvan een bedrag van f 382.288 betrekking heeft op den gewonen dienst. Men vroeg zich af of de provincies over het voorstel zijn gehoord en er mede hebben ingestemd, m.a.w. of zij zich bij aanvaarding nog in staat achten voor het vervullen van de haar opgedragen taak. Naar men vreesde zal, vooral in de provincie Midden-Java, een behoorlijk onderhoud van de wegen niet langer mogelijk zijn en zal de ontworpen maatregel een noodgedwongen verwaarloozing van het wegen-onderhoud ten gevolge hebben.

Overigens was met groote bevreemding en ontstemming geconstateerd, dat een voorstel als het onderhavige, hetwelk een zeer groot bedrag betreft, bij nota van wijzigingen slechts enkele dagen voor de sluiting van de zitting bij den Volksraad is voorgebracht.

Post 464-466 A. Uitkeering aan de provincies.

Inderdaad beteekent-zooals ook reeds in de Memorie van Toelichting is becijferd—de voorgestelde nieuwe verdeeling van het uitgetrokken crediet een vermindering in totaal van f 632.479, waarvan een bedrag van f 382.288 betrekking heeft op den gewonen dienst.

Aangezien het een herverdeeling van het op de Landsbegrooting uitgetrokken crediet voor bijzondere tegemoetkomingen aan de drie provincies betrof, waarbij en in verband met het financieel aspect van het Land een vermindering van de op de hoofdbegrooting uitgetrokken gelden noodzakelijk was, en tevens rekening diende te worden gehouden met de meerdere behoeften ten aanzien van aanleg en zware herstelling van wegen in Midden-Java, waarmede op de hoofdbegrooting nog geen rekening was gehouden, werd mede in het belang van een spoedige afwikkeling van deze aangelegenheid van het hooren der drie provincies afgezien. De Regeering meent dat deze gebiedsdeelen binnen het raam der uitgetrokken credieten op genoegzame wijze, zij het ook in langzamer tempo, hun taak zullen kunnen blijven vervullen. Wat de vrees aangaat, dat de onderhavige credietsbeperking tengevolge zal hebben, dat vooral in de provincie Midden-Java een behoorlijk onderhoud van de wegen niet langer mogelijk zal zijn en de ontworpen maatregel, noodgedwongen, verwaarloozing van het wegenonderhoud ten gevolge zal hebben, acht de Regeering niet gegrond met het oog op de omstandigheid, dat voor Midden-Java thans gelden zijn uitgetrokken voor aanleg en verbetering van wegen, hetgeen niet bij de hoofdbegrooting was gebeurd, zoodat deze provincie voor dit doel thans over meer fondsen zal beschikken. Aan den anderen kant zijn de gelden voor het onderhoud der wegen niet verminderd, immers deze worden bestreden uit de uitkeering van het Land voor regelmatig terugkeerende uitgaven.

Niettegenstaande het totale crediet thans reeds een vermindering heeft ondergaan van f 632.479, moge hierbij al dadelijk aangeteekend worden, dat het nog geenszins uitgesloten is, dat de financieele omstandigheden een nog verder gaande terughouding te dezen aanzien noodzakelijk zullen maken.

Tot Haar leedwezen heeft de Regeering vernomen, dat groote bevreemding en ontstemming is ontstaan, dat een voorstel als het onderhavige, hetwelk een zeer groot belang betreft, bij nota van wijzigingen slechts enkele dagen voor de sluiting van de zitting bij den Volksraad is voorgebracht. Hoewel ook de Regeering zeer gaarne had gezien, dat deze aangelegenheid tijdiger bij den Volksraad voorgebracht is het tengevolge van omstandigheden, onafhankelijk van Haar beïnvloeding, niet mogelijk gebleken aan dien wensch gevolg te geven.

Ber
bisan
perlia
korba
songk
(deng
tertan
toeska
loean
„post
Ole
pada
poeto
tentan
kemoe
mengo
Dal
depute
nimba
wang
Inila
toek S
lokale
roeh a
masing
mendj
keperl
jang d
dari S
Dari
„Ach
rechtel
toelaat
de sta
dapa
teerder

Maleisch Gedeelte.

Soeatoe poetoesan jang maha penting.

Berhoeboeng dengan bahaya meletoesnja Goenoeng Merapi pada pengabisan tahoen jang dibelakang ini, maka satoe doea raad lokaal telah memperliatkan kemenoesiaannja dengan menjediakan wang oentoek menjongkong korban-korban bahaya tadi. Di antara raad-raad jang hendak membri songkongan wang itoe, termasuk djoega Raad Kaboepaten Tjirebon (dengan wang f 1000) dan Stadsgemeenteraad Semarang. Dalam persidangan tertanggal 12 Januari j. t. l. Stadsgemeenteraad Semarang telah memoe-toeskan hendak menjediakan wang djoemblahnja f 3000,— oentoek keperluan terseboet, wang mana soedah barang tentoe akan diambilnja dari „post onvoorzien” dari anggaran taoen 1931.

Oleh karena pada pembijtaraän tentang hal menjediakan wang ini pada persidangan Raad nampaklah soeara jang tidak menjetoedjoei sama poetoesan itoe dengan alesan-alesan bahwa hal jang sedemikian itoe bertentangan dengan oendang-oendang, maka poetoesan Raad tadi di kemoekan pada Madjelis Gedeputeerden dari Provincie Midden-Java oentoek mengetahoei pertimbangannja tentang soal tadi.

Dalam soerat tertanggal 10 Februari 1931 No. J 136/4/14 Madjelis Gedeputeerden terseboet telah menjatakan sikapnja. Madjelis ini menimbang, bahwa Stadsgemeenteraad Semarang tidak berhak menjediakan wang itoe, maka dipertimbangkan soepaja poetoesan tadi dihapoeskan sadja.

Inilah soeatoe poetoesan principieel jang soenggoeh penting, tidak oentoek Stadsgemeenteraad Semarang sadja tetapi djoega oentoek seloeroeh lokale raden. Lagi poela penting sangat, oleh karena dari poetoesan ini seloeroeh autonome gemeenschappen bisa mengetahoei benar-benar kekoeasaannja masing-masing atas mempergoenakan wangnja. Poetoesan terseboet hendaklah mendjadi toentoenan, djika sesoeatoe raad akan menjediakan wang oentoek keperluan-keperloean loear biasa. Alangkah baiknja kami selidiki alesan-alesan jang dikemoekan oleh Madjelis Gedeputeerden oentoek menolak poetoesan, dari Stadsgemeenteraad Semarang tadi.

Dari kalimat :

„Acht het College op grond van z. i. overwegende bezwaren van staatsrechtelijken aard het treffen van maatregelen als de onderhavige niet toelaatbaar in geval daarbij *middellijk noch onmiddellijk eenig belang* van de *stadsgemeente* (spat. dari kami) is betrokken.”

dapatlah kami ketahoei bahwa sepanjang perasaan Madjelis Gedeputeerden segala roepa tindakan dari sesoeatoe raad tidak akan diperkenankan,

bilamana hal jang sedemikian itoe tidak mengenai kepentingan raad *sedikit*poen.

Inilah soedah selajaknja dan tida ada seorangpoen jang akan menjangkal sikap ini, sebab — sebagaimana djoega dikemoekan oleh Madjelis Gedeputeerden — pasal 70 dari Stadsgemeente-ordonnantie menerangkan, bahwa raad hendaklah mengatoer dan mengoeroes keperloeon roemah tangga stadsgemeente. Seroepa itoelah boenjinja dan maksoednja pasal 52 Ordonnansi Kaboepaten. Mendjadi kekoeasaän dari sesoeatoe daerah autonom ternjatalah tersingkat sampai roemah tangganja sendiri. Segala roepa tindakan jang tidak mengenai roemah tangganja sendiri adalah bertentangan dengan ketentoean terseboet diatas tadi, mendjadi tidak diperkenankan.

Menilik ini semoeanja, maka sesoeatoe poetoesan hendak membri soembangan atau derma pada korban-korban bahaya Goenoeng Merapi oleh raad-raad lokaal, jang kepentingannya tidak toeroet tersangkoet, dihanggap bertentangan dengan oendang-oendang oemoem (algemeene verordening). Oleh karena itoe wadjiblah Madjelis Gedeputeerden mempertimbangkan kepada Pemerintah Agoeng soepaja poetoesan jang seroepa itoe dibatalkan. Demikianlah menoeroet ketentoean pada pasal 144 ayat 2 S.G.O. atau pasal 125 ayat 2 R.O. ⁽¹⁾.

Oentoek mengoeatkan sikap penolakan itoe Madjelis Gedeputeerden telah menjelidiki pertama-tama apakah di ini Negri telah diambilnja poetoesan principieel tentang soal pemberian songkongan oleh daerah-daerah autonom pada korban-korban bahaya, jang terdjadi *diloea*r wengkon daerah-daerah itoe, kedoeanja bagaimana sikap tentang hal itoe di Negri Belanda adanja.

Oleh karena tentang soal ini di ini Negri beloem ada poetoesan sesoeatoepoen apa, maka dikemoekakan pendapatan-pendapatan ahli-ahli di Negri Belanda, sebagaimana dapat terliat dalam boekoenja Mr. J. Oppenheim „Het Nederlandsch Gemeenterecht” katja 473/474.

Dalam boekoe ini adalah tertoeelis, bahwa Gedeputeerde Staten dari Provincie Friesland telah membatalkan soeatoe kepoetoesan dari gemeenteraad het Bildt jang bermaksoed hendak menjediakan wang banjaknja f 10,— oentoek mendermakan kepada korban-korban bahaya angin taufan di Borculo pada hari 10 Augustus 1925. Adapoen alesannja ialah tidak lain dari sebab pemberian derma ini sekali-kalipoen tidak bisa dihanggap termasuk kepentingan gemeente het Bildt tadi. Inilah soeatoe poetoesan jang selaras dengan

Noot ⁽¹⁾ Pasal 125 ayat 2 R.O. boenjinja berikoet

Kalau Madjelis Gedeputeerden mengira, bahwa beslit-beslit raad atau beslit-beslit madjelis koemetir berlawanan dengan oendang-oendang oemoem atau provincie atau berlawanan dengan keperloeon oemoem, maka Madjelis Gedeputeerden hendaklah mempertimbangkan pada Goebroer Djendral soepaja menahan lakoenja atau menghapoeskan beslit-beslit itoe, baik sebagian, biarpoen semoeanja.

poet
djo
korb
Ged
sikap
M
ma
Negr
fihak
wang
timb
daer
bante
dipin
De
sikap
Ak
Sema
Bena
bawa
Inil
Gede
bahw
djoek
patan
terdja
ini m
Kar
boear
Djika
ran,
tidak
baran
tadi.
tergar
djahte
lantar
maka
terasa
tentoe
kota S
Kan

poetoesan Gedeputeerde Staten Provincie Friesland sendiri ketika mema-djoekan djoega keberatan atas pemberian songkongan-songkongan pada korban-korban di kota Weenen dari kas-kas gemeenten. Dalam hal ini Gedeputeerde Staten dari Noord-Holland, Friesland dan Overijsel poen bersikap demikian djoega dengan alesan terseboet tadi.

Madjelis Gedeputeerden Provincie Djawa-Tengah setoedjoe sekali sama sikap dari madjelis-madjelis harian dari provincie-provincie di Negri Belanda tadi dan berpendapatan poela, bahwa apabila dari fihak partikoelir beloem tjoekoe di koempoelkannja sonkongan-songkongan wang oentoek menolong rajat jang telah mendapat kesengsaraän, dan ter-timbang perloe dapat bantoean dari fihak atas, maka djoega beloem mistinja daerah-daerah autonoom jang tidak toeroet tersangkoet hendak memberi bantoean dengan wang. Dalam hal ini patoetlah Pemerintah Agoeng hendak dipinta soepaja menjediakan wang dari kas Negri.

Demikianlah sikapnja Madjelis Gedeputeerden atas soal terseboet. Inilah sikap jang sebenar-benarnja dan tidak bisa dapat disangkal lagi.

Akan tetapi timboellah pertanjaän : Benarkah dalam hal ini Stadsgemeente Semarang tidak mempoenjai sesoeatoepoen kepentingan apa ? Ataupun : Benarkah persedaän wang oleh Stadsgemeente Semarang tidak akan mem-bawa hatsil padanja sedikitpoen ?

Inilah pertanjaän jang patoet dapat selidikan sedalam-dalamnja. Madjelis Gedeputeerden jang djoega telah menjelidiki pertanjaän ini berpendapatan, bahwa dalam hal ini oentoek Stadsgemeente Semarang tidak bisa ditoen-djoekkan sesoeatoepoen kepentingan. Dalam hal ini kami adalah berpenda-patan lain. Maskipoen bahaya pemletoesan Goenoeng Merapi itoelah terdjadi diloeang wengkon Stadsgemeente Semarang, tetapi Stadsgemeente ini mempoenjai beberapa kepentingan.

Kami haroes mengatahoi bahwa kota Semarang itoelah mempoenjai pela-boean jang penting sekali oentoek daerah-daerah di blakangnja kota itoe. Djika dalam daerah-daerah ini ada terliat kesedjahteraan dan kemakmoe-ran, soedah barang tentoe hal jang sedemikian itoe akan memberi hatsil tidak sedikit pada pelaboean atau kota itoe, disebabkan terliat ada banjak barang-barang jang dikeloearkan dari dan dimasoekkan dalam pelaboean tadi. Lagi poela perdagangan dari soeatoe kota pelaboean itoelah tidak tergantoeng dari kesedjahteraannja kota sadja tetapi djoega dari kese-djahteraannja daerah-daerah di belakang dan di kelilingnja. Mendjadi apabila lantaran terkenakan soeatoe bahaya, oeconomie daerah-daerah itoe roesak, maka kota pelaboean poen, dalam hal ini Stadsgemeente Semarang, akan terasa djoega bahaya itoe tidak sekoetika itoe djoega, tetapi diachirnja poen tentoe. Sebaliknja djika oeconomie di daerah-daerah tadi adalah baik kota Semarang merasakan kebaikan oeconomie itoe poela.

Kami akoei, bahwa dengan alesan-alesan demikian ini, maka adalah soesah

ditjari batesnja, soesah ditentoekannja daerah autonoom mana jang berhak memberi songkongan, daerah autonoom mana tidak mempoenjai hak itoe. Tetapi kesoesian oentoek menarik bates itoe sekali-kalipoen tidak boleh menjebakkan mengambil sikap jang sangat sempit. Djika oempamanja Raad Kaboepten Betawi atau Soerabaja terdorong oleh cifat-cifat kemenoesiaan memoetoekan akan memberi songkongan dengan menjediakan wang kaboepten maka patoetlah poetoesan itoe dibatakkannja oleh jang wadjib, akan tetapi penolakan atas poetoesan dari Stadsgemeente Semarang, jang sepandjang perasaän kami, mempoenjai kepentingan — banjak tidaknja tersilah — kami sajangkan sesoenggoehnja. Dalam hal ini patoetlah Gedeputeerden ambil sikap jang lebih loeas dan patoetlah dibri kemerdekaan pada Stadsgemeente tadi oentoek mempergoenakan wangnja bagai keperluan bahaja tadi.

Sepandjang perasaän kami inilah boekan soeatoe poetoesan jang melanggar kepentingan oemoem, bahkan sebaliknya, sedang djoega tidak boleh dipandang berlawanan dengan oendang-oendang oemoem.

Berhoeboeng dengan ini baiklah diterangkan disini, bahwa Stadsgemeenteraad Semarang tiap² taoen membri subsidie kepada perhimpoean „Blinden instituut” di Bandoeng dan Ngawi, mendjadi kepada perhimpoean² jang ada diloea kota Semarang. Meskipun demikian adanja pemberian subsidie itoe senantiasa dapat goedkeuringnja jang wadjib. Adapoen alesan-alesannja ialah oleh karena oleh perhimpoean² terseboet djoega dipelihara orang-orang jang boeta jang berasal dari kota Semarang, mendjadi Stadsgemeente Semarang mempoenjai djoega kepentingan atas pendirianja perhimpoean terseboet.

Lagi poela Stadsgemeente Semarang djoega membri subsidie kepada Ned-Indische Wegenvereeniging, Vereeniging Ned.-Ind. Onderwijscongres dan Ambarawa Huishoudschool.

Sekarang orang boleh menanja pada dirinja sendiri: Benarkah kepentingan Stadsgemeente Semarang atas pendiriannja perhimpoean-perhimpoean ini ada lebih besar dari pada kepentinganja atas pembrian songkongan pada korban-korban bahaja Goenoeng Merapi? Sepandjang perasaän kami tidak; sekoerang-koerangnja kepentingan-kepentingan itoe adalah sama besarnja, maka pembrian soembangan pada korban-korban ini adalah pada tempatnja djoega.

Sebagaimana soedah diterangkan diatas tadi Gedeputeerden tidak menjetoedjoei dan pastilah poetoesan Stadsgemeenteraad Semarang, apabila tidak ditjaboet oleh raad ini, akan diadjoekan pada Pemerintah dengan permohonan soepaja ditiadakan. Menoeroet pemandangan kami baiklah Stadsgemeenteraad Semarang djangan mentjaboet poetoessannja. Dalam hal ini Pemerintah haroeslah toeroet tjampoer dan mengambil sikapnja soepaja di kemoedian hari seloeroeh raad-raad lokaal di ini Negri bisa mengetahoei hak dan koeasaännja atas wang-wang jang mendjadi oeroesannja dengan sesoenggoeh-soenggoehnja.

SLAMET.

Pro

I.

beroe

67/5/

regle

Blora

Provi

II.

berian

No.

Madj

tang

doede

tetapl

Beg

djar

Blora

tangg

Mu

J. S.

ialah

(Provi

Mot

uitkee

Ten

boepa

26 N

Sapar

oemo

„Re

„hari

„Me

„22 Ju

„lagi t

„pada

„boew

„jang

„kekoe

„memp

Provincie dan Kaboepaten.

I. *Pengesahan reglement-reglement ketertiban oemoem.* Dengan beslit² beroeroetan tertanggal 2 Dec. 1930 No. J. 67/5/8, 30 Dec. 1930 No. J. 67/5/12, 30 Dec. 1930 No. J. 67/5/14 dan 60 Dec. No. J. 67/5/13, reglement-reglement ketertiban oemoem dari Raad-raad Kaboepaten Bandjarnegara, Blora, Rembang dan Grobogan telah disahkan oleh Madjelis Gedeputeerden Provincie Djawa-Tengah.

II. *Pengesahan pemberian ganti wang djalan dan menginap serta pemberian wang-wang doedoek.* Dengan beslit² beroeroetan tertanggal 25 Nov. No. J. 136/14/3, dan 30 Dec. 1930 No. J. 136/15/5 telah disahkan oleh Madjelis Gedeputeerden Provincie Djawa-Tengah pelatoeran-pelatoeran tentang pemberian wang djalan dan menginap serta pemberian wang-wang doedoek kepada lid-lid Madjelis Koemetir dan lid-lid Raad, jang telah ditetapkan oleh Raad Kaboepaten Koedoes dan Keboemen.

Begitoepon perobahan dan penambahan pelatoeran pemberian wang djalan dan menginap serta pemberian wang doedoek dari Raad Kaboepaten Blora telah disahkan oleh Madjelis Gedeputeerden dengan beslitnja tertanggal 9 December 1930 No. J. 136/14/18.

Mutatie's. Oentoek gantinja toean-toean, A. Hombrink, L. A. de Graaff, J. S. de Kanter telah dapat terpilih mendjadi lid Provincie Djawa Tengah ialah toean-toean *F. de Meyier, Mr. P. J. A. Reyling* dan *J. van Aalen*. (Provinciaal Blad).

Motie Raad Kaboepaten Malang tentang sikap Pemerintah atas pemberian uitkeering jang tetap.

Tentang hal soeratnya Negri tanggal 22 Juli 1930 No. 1642/II Raad Kaboepaten Malang telah menetapkan soeatoe motie pada persidangan tanggal 26 November 1930. Motie ini jang di teken oleh lid² *Soegardo, de Lange, Saparin, Prawotokoesoemo* dan *Danoesastro* dan ditetapkan dengan soeara oemoem, boeninja sebagai berikoet:

MOTIE.

„Regentschapsraad Malang, berkoempoel dalam openbare vergadering pada „hari Rebo tanggal 26 November 1930;

„Mendengarkan pada pemitjaraan dari hal soerat ideran dari negri tanggal „22 Juli 1930 No. 1642/II, dari hal kalau sekarang oemoemnja tidak memberi „lagi tambahan dari uitkeering jang tetep sebagai jang telah kedjadian doeloe² „pada djadjahan² (ressorten), atau pada wang jang ditetepken saben tahoen „boewat itoe bagian djadjahan (gebiedsdeelen) boewat pekloearan wang „jang saben² tetep, mesti dikloewarken, berhoeboeng dengan pengambilan „kekoewasaan djalan-djalan olih autonome gemeenschappen (djadjahan jang „mempoejai kekoewasaan sendiri).

„Menimbang, bahwa pada pengambilan kekoewasaan dari itoe djalan², „selainnja kaoentoengan boewat itoe tempat², djoega negeri ada mempoenjai „kaoentoengan seroepa oempama dari kenaikan pendapetan² dari accyns „(padjeg makanan² dan minoeman dan lain padjeg), berhoeboeng dengan „olih karena itoe mendjadiken madjoenja adanja perdagangan dan kesoe- „boerannja adanja perdjalanan serta bergaoelannja orang².

„Mengoetjap sajang sekali atas negri empoenja pokok fikiran dan minta „pada College Gecommitteerden, ini hal dengan ditrangken sedjelas-djelasnja „tentang kebratan-kebretan jang didapet didalem Raad soepaia dibritaoeken „pada negri.

„Sesoadah lantast membitjaraken hal² lain-lainnja seperti biasanja.

Atas porstel toean Soegardo, ini motie akan diberi tahoe kan pada raad-raad kaboepaten di seloeroeh tanah Djawa dan Madoera.

Sebagaimana telah kami perbentangkan dalam madjallah ini No. 1 tertanggal 1 November 1930 katja 8 dan 12 sikap Pemerintah jang demikian itoe akan menjoesahkan pakerdjaän raad-raad lokaal seoemoemnja, teristemewa raad-raad kaboepaten jang senantiasa misih kekoerangan wang sadja dan sekarang mendapat halangan besar oentoek memperloeaskan pakerdjaännja dan oentoek menambahkan populariteitnja didalam golongan rajat, jang sampai ini waktoe beloem merasa akan kefaedahannja raad-raad baroe itoe.

Lagi poela telah kami oraikan djoega, bahwa bilamana Pemerintah senantiasa menjediakan subsidie pada raad-raad lokaal oentoek memperbaiki dan memelihara djalan desa, itoelah kelak berarti benar memberatkan belandja Negri akan tetapi sebaliknya perbaikan djalan itoelah berarti memadjoekan keoeconomian, kemakmoeran dan kesedjahteraan Negri. Perhoeboengan antara satoe tempat dan lain tempat adalah lebih baik, perdagangan roepa-roepa akan tambah madjoe, pengasilan rajat akan bertambah besar sehingga pengasilan Negri dan raad kaboepaten, jang senantiasa tergantoeng pada kekajaän rajat, akan bisa bertambah besar djoega.

Oleh karena itoe kami telah berseroe soepaja hal ini di bitjarakan dalam persidangan-persidangan raad lokaal sebab dengan djalan begitoe ada pengharapanlah bahwa Pemerintah Agoeng akan merobah sikapnja. Raad Kaboepaten Malang telah memberi tjonto jang baik dengan menetapkan soeatoe motie, maka menilik kepentingannja soal ini pertjajalah kami bahwa lainlain raad akan memberi kesetjoeannja (Sl.)

Motie Raad Kaboepaten Temanggoeng tentang sikap Dienst Volksgezondheid atas pertolongan dokter dan pemberian obat-obat pada pegawai² kaboepaten.

Berhoeboeng dengan soerat dari wd. Inspecteur dari Dienst Volksgezondheid Djawa-Tengah tertanggal 26 Maart 1930 No. 1976/1, dimana dinjatakan

bahwa
dan o
Goert
motie
beriko

Geho
van he
Java de
dige be
maar d
beschoi
neeskur

Over
1e.

mindere
naren.

2e. c
hen of
meer g
ambten

3e. c
ambten
gevalle
de won
met zic
schapsa

4e. c
vele re
voeding

5e. d
te gever

6e. d
een vers
ressortel

Ten e
betreft k
de zelfde

Ten t
kennisse
Wetve
vreden,
Semaran
Semaran
en Mado

bahwa pegawai Raad Kaboepaten *tidak* akan mendapat pertolongan dokter dan obat-obat dengan pertjoema, sedang pegawai Provincie dan pegawai Goerbernemen mendapatkan semoeanja itoe, Raad telah menetapkan soeatoe motie pada persidangan 3 Jan jtl. jang boenjinja dengon lengkap seperti berikoet :

DE REGENTSCHAPSRAAD VAN TEMANGGOENG.

Gehoord de besprekingen in zijn openbare vergadering op heden, naar aanleiding van het schrijven van den wd. Inspecteur van den Dienst der Volksgezondheid voor Midden-Java ddo. 26 Maart 1930 No. 1976/1, waarbij ten aanzien van de kosteloze geneeskundige behandeling en verstrekking van geneesmiddelen, de Provinciale ambtenaren wel, maar de Regentschaps-ambtenaren niet als Gouvernements-ambtenaren zullen worden beschouwd en mitsdien laatstgenoemde ambtenaren verstoken zullen zijn van vrije geneeskundige behandeling.

Overwegende;

1e. dat in het algemeen de Regentschaps-ambtenaren minder gesalarieerd worden, en mindere kansen hebben op bevordering, dan de Gouvernements- en Provinciale ambtenaren.

2e. dat waar de belde laatstgenoemde categorie dienaren, bij eventueele gesukkel bij hen of hun gezin, steeds groote kans hebben, naar een voor hun gezondheidstoestand meer geschikt klimaat of omgeving te worden overgeplaatst, terwijl bij de Regentschaps-ambtenaren van een overplaatsing geen sprake is.

3e. dat vele Regentschapsambtenaren, meer dan dit het geval is bij de Provinciale ambtenaren, op plaatsen zitten, waar geen medische hulp aanwezig is, zoodat bij ziekte gevallen, hetzij de patient naar de stad gezonden moet worden, hetzij de geneesheer naar de woning van den zieke wordt ontboden, hetgeen in beide gevallen, belangrijke kosten met zich brengt en ver gaat boven de draagkracht van de minder gesalarieerde Regentschapsambtenaren.

4e. dat in vele Regentschappen de noodige onderwijsinrichtingen ontbreken, zoodat vele regentschapsdienaren reeds zich groote uitgaven moeten getroosten voor de opvoeding hunner kinderen.

5e. dat wegens de geringe middelen, de regentschappen niet in staat zijn, subsidies te geven dan wel fondsen te stichten voor vrije geneeskundige hulp aan hun ambtenaren.

6e. dat het den Regentschapsraad van Temanggoeng niet duidelijk is, waarom er een verschillende regeling in dit opzicht is getroffen voor de ambtenaren van locale ressorten c. q. de regentschappen en de provincie.

HEEFT BESLOTEN :

Ten eerste : de urgentie uit te spreken. dat de Regentschapsambtenaren voor wat betreft kosteloze geneeskundige behandeling en verstrekking van geneesmiddelen aan de zelfde regeling zullen worden onderworpen als de Provinciale ambtenaren.

Ten tweede : De Voorzitter van den Regentschapsraad te machtigen deze motie ter kennis te brengen van: de Regeering van Nederlandsch- Indië, den Volksraad te Weltevreden, den Directeur van het Departement van Onderwijs en Eerendienst te Weltevreden, den Provincialen Raad van Midden-Java, den Gouverneur van Midden-Java te Semarang, den Inspecteur van den Dienst der Volksgezondheid voor Midden-Java te Semarang, den Resident van Kedoe te Magelang en van de Regentschapsraden op Java en Madoera, met verzoek aan deze laatsten om adhaesie te betuigen.

Maksoednja motie ini ialah menyatakan keperloeannja soepaja boeat pegawai Kaboepaten djoega dilakoekan pelatoeran tentang pemberian pertolongan dokter dan obat-obat dengan pertjoema sebagaimana jang soedah berlakoe boeat pegawai Provincie.

Adapoen jang dimadjoekan boeat alesan-alesan ialah dengan singkat:

1e bahwa seoemoemnja pegawai-pegawai kaboepten mendapat gadjih jang lebih rendah dari pegawai-pegawai Provincie dan Goebermen sedang pengharapan mereka oentoek dinaekan pangkatnja djoega ada lebih ketjil

2e bahwa pegawai-pegawai Goebermen dan Provincie bisa dipindahkan pada tempat lain djika demikian itoe adalah perloe bagai kesehatan mereka, sedang boeat pegawai-pegawai kaboepten tidak ada kesempatan itoe.

3e bahwa beberapa pegawai-pegawai kaboepten bertempat tinggal di kota jang tidak mempoenjai dokter, sehingga djika perloe mendapatkan pertolongan dokter mereka terpaksa mengloearkan ongkos-ongkos banjak oentoek mendatangkan dokter atau pergi ke dokter.

4e bahwa dalam beberapa kaboepten-kaboepten tidak ada sekolahan-sekolahan jang dikehendakan, sehingga oentoek memberi didikan pada anak-anaknja pegawai-pegawai kaboepten terpaksa mengloearkan banjak ongkos.

5e bahwa kaboepten-kaboepten tidak mampoe memberi subsidie-subsidie atau mendirikan fonds-fonds oentoek mendapatkan pertolongan dokter dengan pertjoema pada pegawai-pegawainja.

6e bahwa Raad Kaboepten Temanggoeng tidak mengarti sebab-sebabnja telah diadakan pelatoeran jang berbeda oentoek pegawai kaboepten dan provincie.

Motie jang terseboet diatas ini telah diatoerkan pada Pemerentah, pada Dewan Rajat, Direktoer Departement Onderwijs dan Eeredienst, Raad Provincie Djawa Tengah, Goebernoer Djawa-Tengah, Inspecteur Volksgezondheid Djawa Tengah di Semarang, Resident Kedoe dan pada raad-raad kaboepten di seloeroeh Djawa dan Madoera dengan permintaän pada raad-raad ini soepaja memberi kesetoedjoeannja.

Menilik pentingnja hal ini bagai pegawai-pegawai dari raad-raad kaboepten, maka pertjajalah kami bahwa sekalian raad-raad akan memberi kesetoedjoeannja, sebab djika perdjandjian-perdjandjian dienst (dienstvoorwaarden) bagai pegawai-pegawai raad adalah lebih djelek dari pada dienstvoorwaarden dari pegawai-pegawai Goebermen atau provincie, nistjajalah raad-raad kaboepten tidak akan mendapatkan pegawai-pegawai jang tjakap betoel sehingga pekerdjaän kaboepten akan terlentar.

Tidak perloe diterangkan poela bahwa teristemewa bagai kaboepten-kaboepten jang misih baroe didirikan dan beloem mempoenjai pengalaman banjak hendaklah didapatkan pegawai-pegawai jang soenggoeh-soenggoeh tjakap betoel.

Mo
tuur

Ra

I.

Pada

diteta

Goeb

atoera

Me

oleh

oleh

pema

wang

Sek

itoe

f 50

berga

jang

Am

20 ta

tjatjat

Lag

oleh l

kan p

dapat

dan c

sah ti

Am

dari l

tidak

(pasal

Uitl

oleh l

mema

kepad

hari li

zitter

henda

Oer

badan

ongko

Moedah-moedahan Pemerintah jang ingin sekali liat soepaja perobahan bestuur (bestuurshervorming) berboeah akan memperhatikan soal ini. (Sm).

Raad Kaboepaten Malang.

1. Penetapan Reglement dari Uitkeeringsfonds goena pegawai Boemipoetra.

Pada Raad telah dikemoekan soeatoe rentjana Reglement terseboet oentoek ditetapkan. Rentjana itoe ada diambilkan tjonto dari atoeran pensioenfonds Goeberemen, pensioenfonds lokaal boeat pegawai bangsa Europa dan dari atoeran maatschappij² partikoelir.

Menoeroet pasal 8 dari Reglement terseboet uitkeeringsfonds didirikan oleh Regentschapsraad, dikoeasai oleh Madjelis Koemetir dan diawat-awatti oleh Raad Kaboepaten. Fonds ini diadakan dan terdiri dari oeroenan² dan pemasoean wang saben boelan dan rentenja oeroenan² dan pemasoean wang terseboet tadi dan keoetoengan jang datangnja tiba² (pasal 9).

Sekalian ambtenaar² moelai ia ditetapkan mendjadi ambtenaar sekoetika itoe djoega dia lantas mendjadi lid dari itoe fonds. Lid-lid jang bergadjih f 50 atau lebih seboelannja haroes membajar 2% dari gadjihnja, jang bergadjih koerang dari f 50 dibebaskan dari pembajaran itoe. Adapoen jang pikoel pembajaran ini ialah begrooting regentschap.

Ambtenaar mempoenjai hak mendapat uitkeering, djika dia soedah bekerdja 20 taoen dan mendapat „eervol ontslag,” atapoen mendapat loeka atau tjatjat² dalam dienst sehingga dia tidak bisa bekerdja teroes. (pasal 4 ke I).

Lagi poela ambtenaar-jang mempoenjai dienst sedikitnja 10 taoen dan oleh Raad Kaboepaten dihanggap ongeschikt boeat meneroeskan mendjalankan pakerdjaan, bisa mendapat uitkeering djoega. Begitoe poen bisa mendapat uitkeering djoega ambtenaar² jang mempoenjai dienst sedikitnja 5 taoen dan oleh karena mempoenjai penjakit atau tjatjat dengan keterangan jang sah tidak bisa bekerdja teroes (pasal 4 ke II).

Ambtenaar bisa mendapat uitkeering sebagian, djika dia bekerdja lebih dari 1 taoen teroes meneroes dalam dienst Regentschap dan tidak dilepas tidak dengan hormat oleh karena penggelapan atau kelangahan jang sangat (pasal 4 ke III).

Uitkeering itoe (atau sebagian dari uitkeering) diberikan pada jang berhak oleh Raad atas porstel Madjelis Koemetir. Sebeloemnja Madjelis Koemetir memadjoekan porstel jang seroea itoe, Madjelis ini haroes memberi taoe kepada lid-lid fonds berapa besarnja itoe uitkeering dan dalam tempo 14 hari lid-lid boleh mengatoerkan keberatan² tentang hal itoe kepada voorzitter Raad, keberatan² mana sesoedahnja dipriksa oleh Madjelis Koemetir, hendaklah dijawab oleh voorzitter dalam tempo 14 hari (pasal 7).

Oeroenan² dan storting² dari lid-lid akan disimpannja pada soeatoe badan jang bisa mendapat renten. Madjelis Koemetir boleh mengambil ongkos administratie dari rente, asal sadja ongkos² itoe boeat keperloean

mengoewasai fonds. Djika ongkos² dalam satoe taoen itoe lebih banjak dari rente² d.l.l. pengasilan jang ditrimanja, maka bedanja, akan dipikoel oleh Regentschapsbegrooting.

Demikianlah dengan singkat isinja reglement uitkeeringsfonds jang di goenakan meloeloe oentoek Pegawai Boemipoetra.

Ini Reglement jang ditrima baik oleh Raad pada persidangan tanggal 26 November 1930, moelai berdjalan pada tanggal dan hari jang berikoet sesoedah tanggalnja beslit dan berlakoe sebàgai berdjalan kembali hingga 1 Januari 1929.

II. *Permoehoenan pendoedoek desa Glinting dan sekelilingnja boeat memberi penerangan antara. Glinting dengan bates Gemeente Malang.* Atas permohonan ini Raad memoetoeskan pada persidangannya tertanggal 27 November 1930 boeat minta pada Voorzitter akan soepaja orang-orang jang bermohon dibri taoe, bahwa berhoeboeng dengan keadaannya Raad jang pada waktoe ini koerang baik sehingga pekloearan wang ada dihaimatkan sangat, permohonan hal ini tidak bisa dikaboelkan.

Raad Kaboepaten Tjeribon.

I. *Merobah beslit Raad tanggal 4 Juni 1930 prihal ketetapan wang doedoek.* Dengan beslit Raad tanggal 4 Juni 1930 telah ditetapkan memberikan wang doedoek f 10 kepada lid-lid Madjelis Koemetir dan wakilnja oentoek mengoendjoengi persidangan Raad dan persidangan Madjelis Koemetir, serta memberikan wang doedoek f 5 kepada lid-lid Raad oentoek mengoendjoengi persidangan Raad. Akan tetapi Madjelis Gedeputeerden tidak dapat mengesahkan beslit terseboet oleh karena pemberian zittinggeld f 10 kepada lid-lid Madjelis Koemetir oentoek mengoendjoengi Raads-vergadering bertentangan dengan boenjinja Ordonnansi Kaboepaten. Menoeroet Gedeputeerden lid-lid Madjelis Koemetir misti menerima wang doedoek jang sama dengan lid raad lainnja.

Meskipun Madjelis Koemetir berpendapatan keadaän itoe tidak mentjotjoki praktik, Madjelis ini mempertimbangkan pada Raad, soepaja beslit Raad dirobah sebagaimana timbangannya Madjelis Gedeputeerden. Mendjadi pada lid-lid Madjelis Koemir diberi wang doedoek f 10,— hanja oentoek mengoendjoengi persidangan Madjelis itoe sadja.

II. *Merobah verordeding-verordening.* Pada persidangan tanggal 26 November 1930 Raad telah merobah.

a. Honden belastingverordening.

Verordening memoengoet padjeg ini telah disahkan oleh Pemerintah Melainkan ada kekoerangannya sedikit jaitoe perkataan dalam fatsal 11 ayat 1 misti dirobah Verordening robakan ditrima baik oleh Raad.

b. Domein-verordening.

Verordening jang telah ditetapkan pada persidangan 30 Juli 1930

oleh
III
in te
disah
toeka
No. 8
Pa
pada
mene
ditrin
diteta
Dji
maka
ini b
Ak
perlo
keada
gakar
pasal
akan
Ajat
„b. s
r
t
n
to
„a.
koepn
8 kala
soeda
Raa
II.
Nover
a. V
b

telah disahkan oleh Gedeputeerden, akan tetapi Gedeputeerden memper-
timbangkan soepaja pasal 6 diboebuehi dengan satoe ketentoean, boeat
memberi kesempatan akan memberi kebebasan dari kemestian mem-
bajar retributie, djika kiranja ini pembayaran terpendang bertentangan
dengan keadilan. Raad moefakat sama perobahan² jang dipertim bangkan
oleh Gedeputeerden.

III *Menetapkan lagi „Vervoermiddelen belastingverordening”*. Verordening
in telah di tetapkan oleh Raad pada tanggal 4 Juni 1930, tetapi tid k dapat
disahkan oleh Pemerintah, oleh karena dalam pasal 13 sub b ada diten-
toekan satoe pengatoeran jang bertentangan dengan fatsal 4 dari Stbl. 1927
No. 87.

Pasal 13 sub b tadi mewadjibkan satengahnja dari padjeg misti dibajar
pada waktoe plombe dipasangkan, sedang fatsal 4 dari Stbl. 1927 No. 517
menentoean, bahwa padjeg itoe misti dibajar sesoedahnja aanslagbiljet
ditrimakan, dalam biljet mana misti termoeat satoe petikan dari kohier jang
ditetapkan oleh Raad.

Djika pengatoeran pembayaran seperti terseboet diatas akan dikoeatkan,
maka pengatoeran aanslag dan kohier misti dihilangkan. Pengatoeran seperti
ini biasa didjalankan di Priangan.

Akan tetapi Madjelis Koemetir berpendapatan, boeat Kaboepaten Tjeribon
perloe tetap diadakan pengatoeran kohier dan aanslag dari lantaran mentjotjogi
keadaan disini dan contrôle terlebih sempoerna dan gampang, sedang penoeng-
gakan padjeg dapat di poengoet dengan pakai dwangschrif. Oleh karena itoe
pasal 13 sub b haroes dirobah ialah di hilangkan pengatoeran koeadjiban
akan misti membajar padjeg setengahnja pada waktoe plombe dipasangkan.
Ajat terseboet di tetapkan.

„b. semoea aanslag-aanslag jang dimasoekan dalam kohier sekoerang-koe-
rangnja setengahnja boleh di poengoet pada waktoe aanslagbiljet di
trimakan, dan sisahnja lagi dalam tempo 3 boelan sesoedahnja ditri-
makan aanslag itoe”.

Berhoeboeng dengan itoe pasal 13 sub a dirobah djoega seperti
terseboet dibawah ini :

„a. kendaraan jang mana telah dimasoekan pemberian taoe dengan setjoe-
koepnja tidak boleh dipasangi plombe, sebagaimana terseboet dalam fatsal
8 kalau beloem yakin bahwa padjeg dari itoe kendaraan dari taoen jang
soedah, begitoe poela semoea denda-dendanja telah di bajar”.

Raad, moefakat dengan robahan-robahan terseboet.

II. *Menetapkan verordning-verordening*. Pada persidangan tanggal 27
November oleh Raad telah ditetapkan :

a. Verordening persewaaan kendaraan di dalam ka-
boepaten.

Alesannja verordening dapat mengoetip dari verordening Kaboepaten Lebak dengan ditambah dan dirobah seperloenja.

- b. Verordening tempat koeboeran boeat majit orang Belanda, Djawa-Christen dan Asing-Christen.

Alesannja rentjana verordening ini hampir sama dengan verordening Raad Kaboepaten Tasikmalaja.

- c. Verordening ataproemah.

Alesannja rentjana ini hampir sama dengan verordening lama dari Gewest Tjeribon.

- d. Verordening minoeman dan losmen.

Verordening ini telah ditetapkan pada persidangan tg. 30 Juli '30 tetapi ketrima kombali dari Madjelis Gedeputeerden oleh kerena banjak kekoerangannja. Verordening ini ditetapkan lagi moenoeroet kehendak Gedeputeerden.

- e. Verordening oentoek mengoeroes gadjihnja ambtenaar jang bekerdja pada Regentschap.

Ini vergadering jang doeloe telah ditetapkan oleh Raad ditrima kombali dari Gedeputeerden sebab ada kekoerangannja, maka perloe ditetapkan lagi dengan robahan-robahan jang dihanggep perloe.